

ŠVP - PRAKTICKÁ JEDNOLETÁ

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA
A STŘEDNÍ ŠKOLA
POMNĚNKA O.P.S.**

**Školní vzdělávací program pro obor vzdělání
praktická škola jednoletá
78-62-C/01**

**ŠKOLA PRO
ŽIVOT**

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
2. Charakteristika školy	8
2.1 Úplnost a velikost školy:	8
2.2 Prostorové vybavení školy	11
2.3 Charakteristika vzdělávaných žáků	12
2.4 Charakteristika pedagogického sboru ZŠ a SŠ Pomněnka o.p.s.	13
2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	13
2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	14
3. Charakteristika ŠVP	16
ŠVP - Praktická škola jednoletá	16
3.1 Zaměření školy	17
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	19
3.3 Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení	24
3.4 Průřezová témata	25
Začlenění průřezových témat.....	25
4. Učební plán.....	29
4.1 Tabulace učebního plánu	29
4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu.....	30
5. Učební osnovy	31
5.1 Jazyková komunikace.....	32
5.1.1 Jazyková komunikace.....	32
5.1.2 Čtení s porozuměním.....	37
5.2 Matematika	39
5.2.1 Matematika	39
Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti.....	39
5.3 Informační a komunikační technologie	41
5.3.1 Informační a komunikační technologie	41
5.4 Člověk a společnost	43
5.4.1 Společenskovední základy.....	43
5.5 Umění a kultura	47
5.5.1 Výtvarná výchova.....	47
5.5.2 Hudební a pohybová výchova	50
5.6 Člověk a zdraví.....	52
5.6.1 Výchova ke zdraví.....	52
5.6.2 Tělesná výchova	55
5.7 Odborné činnosti	61
5.7.1 Rodinná výchova	61
5.7.2 Práce v domácnosti.....	64
5.7.3 Manipulační a sebeobslužné dovednosti	66
5.7.4 Odborné činnosti – Zahradnictví a s vět přírody	68
5.7.5 Odborné činnosti – Ruční práce	70
5.8. Disponibilní dotace.....	73
5.8.1 Disponibilní dotace – Kreativní techniky.....	73

5.8.2 Disponibilní hodina – Estetika	75
6. Časový rozvrh vyučovacích hodin a přestávek	76
7 Hodnocení a autoevaluace školy	77
7.1 Zásady průběžného hodnocení	77
7.2 Autoevaluace školy.....	83
7.3 Časové rozvržení evaluační činnosti	86

1. Identifikační údaje

Oficiální název ŠVP: *Školní vzdělávací program pro obor vzdělání
praktická škola jednoletá*

Škola: **Základní škola a střední škola Pomněnka o.p.s.**

Sídlo: Šumavská 13, 787 01 Šumperk

Kontakt: telefon/fax: 583 213 910
e-mail: n-vykydalova@seznam.cz,
PUDILOVA.M.@seznam.cz
<http://www.pomnenka.net>

Motivační název: [Škola pro život](#)

Platnost: od 01.09.2012

Předkladatel: Základní škola a střední škola Pomněnka o.p.s.
Šumavská 13, 787 01 Šumperk
IČO: 25828274, tel.: 583 213 910

Jméno ředitele: Ing. Mgr. Nataša Vykydalová

Vedoucí pro výchovu a vzdělávání: Mgr. Marcela Pudilová

ŠVP vypracovala a za obsah odpovídá: Mgr. Pudilová

Projednáno na pedagogické radě: dne:.....

Projednáno na školské radě: dne:.....

Základní škola a střední škola Pomněnka o.p.s.

Platnost od 1.9.2012

Podpis ředitele školy: .....

Název a sídlo školy:

Základní škola a střední škola Pomněnka o.p.s.

Šumavská 13

787 01 Šumperk

Název a sídlo zřizovatele:

Ing. Ivo Vykydal, Šumavská 4, 787 01 Šumperk

právní forma: obecně prospěšná společnost

se sídlem: Šumavská 13, 787 01 Šumperk

Jméno, příjmení a bydliště ředitelky školy:

Ing.,Mgr. Nataša Strakošová-Vykydalová, Osvobození 159, 789 69 Postřelmov

Jméno, příjmení a bydliště vedoucí pro výchovu a vzdělávání:

Mgr. Marcela Pudilová, Vrchlického 16, 787 01 Šumperk

IČO:

25 82 82 74

Bankovní spojení:

Komerční banka Šumperk, č.ú. 5794170257/0100

Správní rada:

člen správní rady: Ing. Vladimír Kulhavý

člen správní rady: Mgr. Miroslav Podhajský

člen správní rady: Ing. Marie Jílková

Dozorčí rada:

člen dozorčí rady: Ing. Zdeněk Kašpar

člen dozorčí rady: Mgr. Barbora Sedláčková

člen dozorčí rady: Jan Šafařík

Kurikulum školy

Kurikulum školy je část celku vytvářející úspěšnou školu.

- Management školy
- Klima školy
- Zdroje
- Kurikulum školy
- Výsledky školy

Formální kurikulum

je vlastní vzdělávací program školy.

Neformální kurikulum

Jsou rozšiřující aktivity školy, soutěže, exkurze, sportovní aktivity, společenské aktivity

Skryté kurikulum

tvoří klima školy, vztahy mezi učiteli a žáky, postavení a vztahy školy ve vzdělávací soustavě, síť vztahů s dalšími partnery školy, složení učitelského sboru.

Rodinné kurikulum

Představuje to, co se děje v rodinném zázemí žáka a ovlivňuje vztah žáka ke vzdělávání. Jde především o komunikaci s rodiči, v případě žáků se zdravotním postižením o důvěru, vyjasnění a správné formulace cílů vzdělávacího programu, významu školních aktivit, zapojení se do dění školy.

Platnost dokumentu

Od 1.9.2012

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy:

Základní škola a střední škola Pomněnka o.p.s. sdružuje základní školu praktickou, základní školu speciální, školní družinu, školní jídelnu a praktickou školu jednoletou.

Součásti školy

součást	IZO
Základní škola	110 008 626
❖ 79-01-B/001	<i>Pomocná škola</i>
❖ 79-01-C/01	<i>Základní škola praktická</i>
Školní družina	110 008 634
Školní jídelna	110 008 642
Praktická škola jednoletá	110 550 064

Poloha školy

Škola se nachází kousek od centra města, v panelové zástavbě. Kolem budov školy, které jsou v majetku Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, okresní organizace Šumperk (SPMP), se rozprostírá zahrada o celkové výměře přibližně 6 000 m². Hlavní budova školy je bezbariérová, po celkové rekonstrukci v letech 1992 -1996.

Praktická škola jednoletá Pomněnka

Praktická škola jednoletá je střední škola určená žákům s těžkým zdravotním postižením, zejména s těžkým stupněm mentálního postižení, žákům s více vadami a žákům s autismem, kteří získali vzdělání na úrovni základní školy speciální, nebo základní školy praktické.

Stručný popis oboru:

Praktická cvičení plní funkci pracovně rehabilitační.

Žáci se podílejí na kreativních výtvarných artefaktech.

Spoluvytváří v praktických cvičeních výtvarná díla zaměřená na užití.

Užitá tvorba se promítá do učebního plánu a profilace oboru.

Obor vzdělávání 78-62-C/01

Praktická škola jednoletá

Délka studia: jeden rok

Denní forma vzdělávání

Povolená kapacita třídy 6 studentů

Absolvent praktické školy s jednoletou přípravou si doplní a rozšíří všeobecné základy vzdělání, osvojí si znalosti a manuální dovednosti potřebné k výkonu jednoduchých pracovních činností a získá tak možnost uplatnění v různých profesních oblastech i v životě. Absolventi praktické školy se mohou v rámci svých možností a individuálních schopností uplatnit v chráněných dílnách, pracovištích a při pomocných pracích v různých oblastech.

Způsob ukončení: závěrečná zkouška

Certifikát: Vysvědčení o závěrečné zkoušce

Kritéria pro přijetí:

Přijímací zkoušky se nekonají.

Přijímací řízení probíhá v polovině dubna.

Přijímací řízení se uskutečňuje formou pohovoru.

Povinná součást přihlášky je lékařský posudek, doporučení kmenové školy, doklad o splnění povinné školní docházky, výstupní hodnocení.

Cíle a prostředky výchovné a vzdělávací práce ŠVP v praktické škole jednoleté

Cílem školy je rozvíjet psychické i fyzické schopnosti a předpoklady žáků a vybavit je takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, které jim umožní, aby se v maximální možné míře zapojili do společenského života. O úspěšnosti zapojení žáků do společnosti nerozhoduje pouze úroveň jejich rozumových schopností a kvalita jejich vědomostí a dovedností, ale také jejich vztah k ostatním lidem, jejich schopnost komunikovat a navazovat osobní vztahy a v neposlední řadě i jejich osobní vlastnosti, povahové rysy a úroveň jejich chování.

Škola by proto měla ve své pedagogické práci akcentovat zejména složku výchovnou, to znamená vést žáky ke kladnému a přátelskému vztahu k lidem a k potřebě zapojit se do společnosti, ke kultivovanému společenskému chování, tak, aby soužití s nimi nekladlo na jejich okolí neúměrné nároky, a rozvíjet jejich komunikační schopnosti a dovednosti, které jsou nezbytným předpokladem jejich sociální integrace.

Aby žáci mohli zvládnout tyto, vzhledem k závažnosti svého postižení značně vysoké nároky, potřebují nejen speciálně pedagogickou péči svých učitelů a asistentů, ale i pomoc psychologů a dalších odborníků, kteří již v současné době působí ve speciálně pedagogických centrech pro mentálně postižené. Pokud při některých školách tato poradenská pracoviště nejsou zařízení, měly by školy spolupracovat s regionálně nejbližšími speciálně pedagogickými centry a podle potřeby využívat jejich služby. Naše škola spolupracuje s SPC Mohelnice, PPP Šumperk a SPC Schola Viva.

Velkým problémem, komplikujícím vzdělávání žáků s mentálním postižením, je nejen snížená úroveň jejich rozumových schopností, ale také některé jejich další psychické zvláštnosti, zejména nedostatečná úroveň koncentrace jejich pozornosti a zpravidla velmi nízká úroveň rozvoje jejich volných vlastností. Někteří psychologové dokonce soudí, že právě tyto psychické zvláštnosti jsou větší brzdou vzdělávání žáků a mentálním postižením než sama jejich mentální retardace.

Žáci s mentálním postižením, zejména v mladším školním věku, zpravidla neprojevují spontánní zájem o získávání nových poznatků a většinou nejsou schopni soustředěně sledovat průběh vyučování. Je velmi obtížné dovést i tyto žáky k určité míře odpovědnosti za výsledky školní práce a za jejich vlastní chování a jednání. Vyžaduje to nejen velkou trpělivost učitelů, ale především jejich značnou pedagogickou tvořivost v přístupu k jednotlivým žákům a umění najít pro každého z nich takové motivační činitele, které vzbudí jeho zájem o učení a vzdělávání.

Jestliže úroveň volných vlastností žáků školy je často brzdou jejich učení, pak jeho oporou je jejich emocionalita. Mnozí z našich žáků jsou velmi citově vnímaví a citlivě reagují na chování svého okolí vůči své osobě. Podaří-li se navázat dobré citové vztahy mezi žáky a jeho učitelem, je to důležitý krok k úspěšné školní práci.

Jedním ze závažných úkolů školy je vybavit žáky triviem základních vědomostí a dovedností, to znamená naučit je základům čtení, psaní a počítání. Zvládnutí těchto požadavků má pro žáky mimořádný význam. Gramotný člověk se nesrovnatelně lépe orientuje v okolním prostředí než jedinec, který nedovede číst a psát. I ti žáci, kteří možná nebudou nikdy číst s plným porozuměním souvislému textu, si potřebují přečíst různé nápisy, nadpisy, názvy různých předmětů a jména osob, s nimiž se budou v životě setkávat. Výuka psaní, kromě toho, že dokáže prakticky využít, má svůj značný význam instrumentální, představuje patrně nejpropracovanější metodiku rozvíjení jemné motoriky, stimulující zároveň rozvoj myšlení žáků.

Aby se mohli žáci dobře uplatnit jak v jednoduchých pracovních činnostech v chráněných dílnách nebo jiných přizpůsobených pracovištích, tak v rodině při domácích pracích, potřebují získat řadu využitelných vědomostí, dovedností a návyků z oblasti pracovní výchovy. Všechno, čemu se žáci ve škole naučí, zvýší jejich soběstačnosti, samostatnost a usnadní jim i jejich okolí společné soužití. Problémem mentálně postižených jedinců, na rozdíl od jejich nepostižených vrstevníků, bývá příliš velké množství volného času, který nedovedou účelně využít. Dovednosti, které získají při práci v dílně, ve třídě, ve školní kuchyni či na pozemku, jim pomohou tento problém zmírnit nebo odstranit.

Pro žáky školy má mimořádný význam tělesná výchova a pohybová výchova. Pomáhá rozvíjet jejich motoriku a pohybové dovednosti, překonávat jejich neobratnost a zlepšuje jejich pohybovou koordinaci. Při tělesné výchově žáků školy se uplatňují i některé moderní tělovýchovné prvky, jako je strečink, kalantika, prvky jógy apod.

Jedním z úkolů školy je rozvíjet estetické cítění, vkus a tvořivost žáků. Je známo, že mnozí mentálně postižení jedinci mají značné tvořivé schopnosti a neobvyklé výtvarné cítění. Někteří z nich dokáží velmi dobře kreslit, jiní jsou schopni vytvářet zajímavé předměty z keramických a dalších materiálů, někteří se naučí velmi pěkně vyšívat, fotografovat, aranžovat květiny apod. Tyto schopnosti je zapotřebí u žáků objevovat a rozvíjet.

Téměř všichni mentálně postižení žáci mají velmi rádi hudbu. Někteří mají výborný smysl pro rytmus, jiní dovedou i dobře intonovat. I těžce postižené děti si dokáží osvojit velké množství písniček. Hudbou se dovedou i odreagovat od svých problémů, potíží a špatné nálady. Je proto vhodné poskytnout jim k tomu několikrát denně příležitost. Na každé škole by mělo být k dispozici několik hudebních nástrojů a každý učitel by měl aspoň v elementární míře některý nástroj ovládat. Hudební vzdělávání by mělo být nesdílnou součástí dalšího vzdělávání speciálních pedagogů, kteří dosud neměli možnost si tyto dovednosti osvojit.

2.2 Prostorové vybavení školy

Areál školy je možné rozdělit na hlavní budovu, vedlejší budovu a zahradu. Obě budovy jsou bezbariérové s výtahem, v hlavní budově je umístěno 7 tříd s odpočinkovými kouty (z toho 2 třídy základní škola praktické) , počítačová učebna se stálým připojením na internet, cvičná kuchyňka, logopedie, ergoterapie, muzikoterapie, individuální učebna, sborovna, rehabilitace s masážní vanou a školní jídelna.

Ve druhé budově je umístěna školní družina, třída praktické školy jednoleté, školní kuchyň, školní dílna a dílna na keramiku s vypalovací pecí.

V areálu zahrady je malé asfaltové hřiště, zahradní nábytek, průlezky a záhony na pěstitelskou činnost.

Materiální a technické vybavení školy:

Škola je dobře vybavena učebnicemi, učebními i kompenzačními pomůckami – zvedáky, vertikalizačními stojany, vertikalizační sítí, vozíky,...Pro imobilní žáky slouží specializované polohovací lavice. Součástí každé třídy jsou relaxační koutky.

Pro výuku je využívána počítačová učebna s výukovým SW. Do učebny je umožněn vstup žákům i v době jejich volna se souhlasem vyučujícího, počítače využívají všichni pedagogové. K dispozici je kopírka.

K výuce je možnost využívat i vzdělávací filmy na videu a DVD.

2.3 Charakteristika vzdělávaných žáků

Zařízení je určeno pro žáky s mentálním postižením, včetně žáků s více vadami. Do praktické školy jednoleté jsou vřazováni žáci, kteří ukončili vzdělávání v základní škole praktické nebo v základní škole speciální, jsou to žáci s různým stupněm mentálního postižení, s kombinovaným postižením, děti s autismem, epilepsií, poruchami chování.

Zdravotní požadavky:

V praktické škole jednoleté se vzdělávají žáci s různými druhy a s různou mírou závažnosti zdravotního postižení. Vzhledem k tomu musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech a oborech podle zaměření školy posouzena odborným lékařem. Na základě

jeho doporučení budou na žáky stanoveny požadavky, které budou důsledně respektovat jejich

individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

Škola je spádová pro celý region města Šumperka. Pro žáky s těžším postižením je zajištěn SVOZ.

Uplatnění absolventa

Absolventi praktické školy jednoleté se mohou v rámci svých možností a individuálních schopností

uplatnit při pomocných pracích pro oblast služeb a výroby (např. ve zdravotnictví, v sociálních

a komunálních službách, ve výrobních podnicích, v zemědělství), případně na chráněných pracovištích.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru ZŠ a SŠ Pomněnka o.p.s.

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, vedoucí pro výchovu a vzdělávání, 10 učitelů, 7 asistentů pedagoga, 1 vychovatelka školní družiny.

8 pedagogů splňuje odbornou kvalifikaci, 1 studují. Všichni asistenti pedagoga splňují povinnou kvalifikaci.

Specifikem školy je fyzioterapeut, muzikoterapeut, logoped.

Ve školní družině pracuje 1 vychovatelka s dopomocí asistentek pedagoga.

Sbor je smíšený s převahou žen.

Velký důraz je kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Projektové dny jsou trvalou součástí práce naší školy. Ekologické projekty: Les ve škole, Škola v lese, Výchova k zodpovědnému vztahu ke zvířatům. Výtvarné projekty: Svět očima dětí, Cesta barev, Olomoucké bienále (kolektiv autorů je každoročně hodnocen udělením čestného uznání v přehlídce výtvarných prací Olomouckého bienále).

Další projekty: Cesta napříč Evropou, Prolínání světů, Poznej sám sebe, Chci se vrátit domů bezpečně, Čína země mocného draka, Muzikoterapeutický projekt – Hudba v nás.

Projekty

Jako jeden ze způsobů výuky volíme projektovou metodu (užívá se v samostatných hodinách, kde není nutná týmová spolupráce vyučujících) nebo projektové vyučování (vyžaduje spolupráci několika vyučujících).

Pedagogové ve třídě praktické školy jednoleté pracují každý rok na třídních nebo školních projektech. Projekty poskytují prostor pro naplňování zájmů žáků, žáci získávají nové zkušenosti, poznatky a dovednosti, učí se mít odpovědnost za vlastní práci. Při práci na projektu trénují týmovou spolupráci, rozvíjejí svoje sociální a komunikační dovednosti, učí se řešit problémy. Na závěr projekty prezentují ve svých třídách, na chodbách školy nebo na veřejnosti.

Pravidelně v červnu pořádáme projektový den žáků školy, kde žáci mají možnost ukázat vědomosti a dovednosti, které získali v průběhu docházky do školy.

Škola každoročně pořádá rekondiční pobyt, běžné jsou vlastivědné exkurze, výjezdy do divadel, muzeí a galerií v rámci Šumperka a okolí, zapojujeme se do soutěží nebo škola sama pořádá interní soutěže pro své žáky.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů nebo podle potřeb školy. Pro rodiče jsou každoročně pořádané dny otevřených dveří.

Na základě zákona č. 561/ 2004 Sb. § 167 a § 168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Školská rada má tři členy, jeden člen zástupce rodičů, druhý určen zřizovatelem a 3 zvolen z řad pedagogů. Statutárním orgánem o.p.s. je správní rada.

Základem vzdělávání je úzká spolupráce s SPC Mohelnice, PPP Šumperk, SPC Schola Viva v Šumperku, SPC Litovel, Apla. Škola spolupracuje se středními školami, kdy studenti vykonávají ve škole povinné praxe a praktickou maturitu.

Škola také spolupracuje s rodičovským sdružením SPMP Šumperk při mimoškolních aktivitách - zájmové kroužky, rehabilitační pobyty.

O významných akcích školy jsou podávány informace v regionálním tisku.

Spolupráce s rodinou

Vzájemná důvěra a spolupráce rodiny a školy je jedním z nutných předpokladů úspěšného vzdělávání žáků školy. Na rozdíl od učitelů, speciálních pedagogů, kteří jsou na práci s postiženými žáky odborně připraveni a zpravidla si ji dobrovolně zvolili za své povolání, rodiče mentálně postižených dětí na tuto svoji celoživotní náročnou roli připraveni nebyli a patrně si ji nikdo z nich dobrovolně nezvolil. Mnozí z nich jsou proto zklamaní, zatrpklí a trpí pocitem neúspěšnosti.

Chce-li mít učitel úspěch v práci se svými žáky, musí soustavně spolupracovat i s jejich rodiči. Ukazovat jim cesty, jimiž lze na děti působit, seznamovat je se zákonitostmi a metodickými postupy jejich učení, posilovat jejich sebedůvěru a přesvědčení, že jejich práce s dětmi přinese pozitivní výsledky.

Rodiče postižených dětí jsou obvykle velmi citliví, snadno zranitelní a těžko snášejí, když se k nim učitel chová autoritativně a dává jim najevo svoji nadřazenost odborníka. Je pro ně

nepříjemné, slyší-li často stížnosti nebo dokonce výčitky, týkající se chování a prospěchu svého dítěte. V takovém případě se rodiče raději škola vyhýbají a s pedagogy pokud možno nekomunikují. Aby se vzájemné vztahy mezi rodiči a pedagogy vyvíjeli k prospěchu žáků, učitelé by měli respektovat skutečnost, že rodiče tráví se svými dětmi největší množství času, znají je nejlépe a nejdůvěrněji, i když vzhledem ke vzájemným citovým vztahům k nim často bývají nekritičtí.

Rodiče by měli být naproti tomu přesvědčeni, že učitel je jejich partner, který má zájem o rozvoj jejich dítěte, a že se mohou s důvěrou na něj obracet při všech výchovných a vzdělávacích problémech.

3. Charakteristika ŠVP

ŠVP - Praktická škola jednoletá

V praktické škole jednoleté se zaměřujeme na:

- rozšiřování a prohlubování u žáků poznatků získaných v základním vzdělávání;
- upevňování a dále rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zkvalitnění jejich vědomostí, dovedností a formování jejich postojů;
- podněcování žáků k tvořivému myšlení;
- vedení žáků k využívání komunikačních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používání účinné a otevřené komunikaci;
- rozvíjení tělesných, duševních a specifických schopností a dovedností žáků;
- učení žáků vnímat a chránit zdraví jako vyvážený stav duševní, fyzické a sociální pohody;
- rozvíjení vztahů k lidem, k prostředí a přírodě;
- vedení žáků k vytváření odpovědného přístupu k plnění svých povinností a k respektování stanovených pravidel;
- vedení žáků k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci;
- směřování žáků k osvojování si poznatků a pracovních postupů a připravovat je k vykonávání pracovních činností podle jejich schopností.

Ve škole se vzdělávají žáci s takovou úrovní rozvoje rozumových schopností, která jim nedovoluje dále se vzdělávat na jiných oborech vzdělávání středních škol. Těžiště práce školy spočívá ve výchovné a vzdělávací činnosti, zaměřené na poskytování praktických vědomostí, dovedností, na upevňování návyků, potřebných k uplatnění v praktickém životě a na rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků, založeném na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností. Žáci se závažným mentálním postižením si upevňují rozumové a sociální kompetence. Vědomostí a dovedností žáci využijí při naplňování svého volného času, při různých formách tvořivé činnosti, zájmových aktivit, rekreace a zábavy, které povedou ke zlepšení kvality jejich života. Absolventi praktické školy se mohou uplatnit při pomocných pracích v oblasti služeb, elementární výroby, na chráněných pracovištích.

Program je realizován:

- ✓ Skupinou nejméně čtyř žáků
- ✓ Integrací žáků s těžkým mentálním postižením s vypracováním individuálně výchovně vzdělávacího
- ✓ individualizací vyučování

K úspěšnému průběhu vyučování v těchto třídách přispívá vhodné prostorové vybavení a citlivě volené metody práce učitelů a asistentů.

3.1 Zaměření školy

Škola se zaměřuje na edukaci žáků se zdravotním postižením s akcentem na speciální dovednosti. Jejich zvládnutí je předpokladem úspěšné inkluze do života.

Hlavním smyslem činnosti pedagogů školy je vychovat z žáků samostatné, soběstačné a zdravě sebevědomé osobnosti, které jsou schopny se vyrovnat a zvládnout sociální situace, běžný život.

Poskytujeme žákům dostatek učebních materiálů, žákům umožňujeme přístup k informacím i z jiných zdrojů, učíme je informace vyhledávat v knihovně, na internetu, v časopisech, médiích.

Při vyučování ověřujeme, zda žáci porozuměli probírané látce, myšlenkám, souvislostem, volíme vhodné metody práce – snaha o spojení poznatků do praktického života. U žáků s více vadami přistupujeme ke vzdělávání komplexně. Snažíme se o vyváženost školních aktivit a nepřetěžování. Důraz je kladen na praktické dovednosti, ruční dovednosti, kreativní techniky, na rehabilitační a logopedická cvičení, hudební a relaxační aktivity, sebeobslužné dovednosti a návyky.

Vyrábíme vlastní učební pomůcky, modely pro názorné přiblížení učební látky.

Ve výuce využíváme mezipředmětové vazby.

Zaměření školy

- ROZUM** - být zvědavý a o věcech přemýšlet, využívat „selský rozum“, který máme daný všichni.
- POHODA** - vyjadřuje snahu o příjemné klima na škole.
Hlavní motto: Pět deka emocí může být účinnější než tuna faktů.
- VÝCHOVA** - cíleným působením a úzkou spoluprací s rodiči vychovat svébytné osobnosti
Hlavní motto: Příklady táhnou...
- UČENÍ** - zapojit do procesu učení různá smyslová vnímání (nejenom sluch), naučit učit se, vyvozovat, aplikovat, ...
Hlavní motto: Škola hrou
- NÁPOMOC** - vytvoříme komunitu, kdy funguje vzájemná sebedůvěra a pomoc mezi žáky, učiteli, rodiči.
Hlavní motto: Umět nejenom pomoc nabídnout, ale i požádat o ni, učit vzájemné spolupráci.

Škola je určena pro všechny žáky se zdravotním postižením.

Měla by umožnit co nejširší rozvoj osobnosti všech žáků. Získané dovednosti žáci využijí v dalším vzdělávání v rámci celoživotního učení.

Každý rok je s žáky konzultována možná nabídka zájmových kroužků..

V oblasti výchovy vedeme žáky k dodržování pravidel slušného a bezpečného chování. Snažíme se o vysvětlení a pochopení pravidel, protože jsou-li pochopena, je snazší je dodržovat.

V oblasti vzdělávání využíváme skupinových prací a prací na projektech, lépe umožňují docílit získávání kompetencí.

Do vzdělávacího programu zařazujeme zážitkovou pedagogiku.

Charakteristika oboru vzdělání – praktická škola jednoletá

Praktické školy umožňují střední vzdělávání žákům s různým stupněm mentálního postižení. Jsou funkčním článkem systému vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením a dávají jim možnost získat střední vzdělání.

Cílem vzdělávání je umožnit žákům doplnění a rozšíření teoretického i praktického vzdělání dosaženého v průběhu povinné školní docházky a poskytnout jim základní dovednosti a návyky pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života. Získané dovednosti žáci využijí v dalším vzdělávání v rámci celoživotního učení.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Společná strategie školy Pomněnka u jedinců se zdravotním postižením

- ❖ Nejdřív poznej, potom vychovávej
- ❖ Ne proti postižení, ale ve prospěch postiženého
- ❖ Vychovávej nejen postiženého, ale i jeho okolí

Strukturování cílů výchovy a vzdělávání žáků:

1. Obecný cíl výchovy a vzdělávání
2. Předpokládaná dosažitelná úroveň jedince
3. Dlouhodobé edukační cíle
4. Krátkodobé cíle

Metody edukace u žáků se zdravotním postižením

- vícenásobné opakování informace,
- nadměrné zvýraznění informace,
- zapojení více kanálů k přijímání informace,
- intenzivní zpětná vazba,
- algoritmizace obsahu edukace.

Při výběru metod by měla být východiskem důkladná speciálně pedagogická diagnostika, znalost rodinného prostředí a možné podpory reálných možností (edukátora) při realizaci zvolených metod.

Specifičnost edukačních metod spočívá pak ve zohlednění kombinovaného postižení, přísné individualizaci speciálně edukačních potřeb specifických nedostatků a v neposlední řadě v problémech při osvojování si obsahu edukace.

Specifika organizačních forem edukace je dána délkou trvání (časový rámeček), místem realizace (prostorový rámeček), počtem žáků a heterogeností žáků v rámci skupiny (fyzický věk, různá kombinace postižení). Mezi další činitele, kteří ovlivňují organizaci edukace je samotný jedinec se svým specifickým charakterem postižení, konkrétní edukační model, cíle a úkoly, dále výběr a aplikace edukačních aktivit a intervencí, materiální prostředí, jeho úprava,

speciální a technické pomůcky a nakonec počet edukátorů, jejich charakteristika a participace na edukaci.

Formy edukace nelze jednoznačně časově ohraničit. Formy edukace je nutné střídat, obměňovat. Vždy se musí vycházet z konkrétní situace. Dominantním se stává stupeň, rozsah postižení a aktuální stav žáka.

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Klíčové kompetence v praktické škole jednoleté

V praktické škole jednoleté je kladen důraz především na rozvíjení komunikačních dovedností a soběstačnosti v běžném životě. Formou praktických činností ve vzdělávací i praktické složce

vzdělávání jsou u žáků, na úrovni jejich schopností a individuálních předpokladů, vytvářeny a rozvíjeny tyto klíčové kompetence: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence

kommunikační, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní.

Žáci získávají dovednosti za různě dlouhou dobu a na rozdílné úrovni.

Kompetence k učení

Žák by měl:

- využívat vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech;
- být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností;
- reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku; uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech.

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl:

- rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení;
- řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby;
- dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

Žák by měl:

- dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou;
- naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat;
- využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky;
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Žák by měl:

- vědět o svých základních právech a povinnostech a respektovat práva a povinnosti ostatních;
- orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování;
- jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě;
- dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.

Kompetence občanské

Žák by měl:

- znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití;
- uvědomovat si význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví i zdraví druhých lidí;
- podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- rozpoznat nevhodné a rizikové chování.

Kompetence pracovní

Žák by měl:

- mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti;
- chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu;
- plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých;
- znát možnosti využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb;
- znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Cíle vzdělávání	Strategie
Vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy	Rozvíjíme u žáků jemnou motoriku. Nácvikem a spoluprací vedeme žáky k samostatnosti při sebeobsluze (např. nácvik svlékání a oblékání) a zvládání základních hygienických návyků (př. Spolupráce při hygieně - mytí rukou; používání WC)
rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí	Prostřednictvím pohybových aktivit a her rozvíjíme pohyblivost jednotlivých žáků. Žáci chodí na rehabilitaci.
vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace	Při práci s žáky využíváme strukturu dne, piktogramy, prvky bazální stimulace.
rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony	Žáci se učí vyjadřovat souhlas či nesouhlas (verbálně, gesty). Učí se reagovat na jednoduché pokyny a pobídky.
vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu	Do vyučování zařazujeme individuální práci, tak také práci skupinovou, tím rozvíjíme mezilidské vztahy. Ve škole i třídě vytváříme pocit bezpečí a jistoty.
připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti	Respektujeme a učíme vyjádření souhlasu či nesouhlasu, libosti i nelibosti, podporujeme žáky při samostatné činnosti
vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city	Vytváříme klidnou atmosféru ve třídě i škole. Pozitivně žáky hodnotíme za jejich aktivitu
rozvíjet žakovu pozornost, vnímavost a poznání	Opakovaně předkládáme základní prvky, tvary, barev, materiálů, ... S cílem prodloužit délku koncentrace pozornosti.

3.3 Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená i žákům s jiným zdravotním postižením. Ve škole pracují kvalifikovaní speciální pedagogové, třídu pro tělesně postižené žáky kvalifikovaný somatoped. Ve třídě pro žáky s poruchou autistického spektra pracují pedagogové vyškolení pedagogové SPC Olomouc formou přednášek a praxe. Kromě pravidelných kazuistických a metodických seminářů se zúčastnili i celostátního sjezdu k otázkám autismu. Pro vzdělávání těchto žáků škola zajišťuje speciální materiálně technické vybavení a asistenty pedagoga. Samozřejmostí je i snížený počet žáků ve třídách a individuální vzdělávací plány vycházející z potřeb a možností každého jednotlivého žáka.

Péče o žáky se specifickými poruchami učení je realizována v rámci hodin individuální logopedické péče a hodin českého jazyka.

Žáci mohou své dovednosti rozvíjet v zájmových kroužcích pořádaných školou.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je podporováno nákupem speciálních didaktických pomůcek i celkovým rozvojem vybavenosti školy.

Škola úzce spolupracuje s podpůrnými institucemi jako je PPP a SPC.

Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení v praktické škole jednoleté Pomněnka:

- bezbariérové budovy
- výtahy
- rehabilitace
- svoz a odvoz žáků (speciální úprava pro dopravu imobilních žáků)
- terapeutická místnost

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením - ti tvoří převahu žáků naší školy, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a speciálního pedagogického centra. V rámci školy jde pak především o spolupráci třídního učitele, ostatních vyučujících, výchovného poradce a vedení školy. Tito jmenovaní spolu s pracovníky SPC budou spolupracovat při řešení problémů týkajících se vzdělávání žáků naší školy. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi

školou a rodinou žáka. Za nutné také považujeme stálé zkvalitňování odbornosti pedagogických pracovníků.

3.4 Průřezová témata

Začlenění průřezových témat

Tvoří významnou součást ve vzdělávání v praktické škole, vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků. Svým výchovným zaměřením a obsahem se promítají do vzdělávacích oblastí, pomáhají, doplňují a propojují učivo.

Naše škola si zvolila dvě průřezová témata, způsob jejich realizace podle vzdělávacích potřeb žáků, jejich reálných schopností, možností školy.

Ve vzdělávání v praktické škole jednoleté jsme vymezili tato průřezová témata:

- Osobností a sociální výchova
- Člověk a životní prostředí

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma se prolíná celým vyučovacím i životním procesem. Osobnostní a sociální výchova pomáhá žákům (s ohledem na jejich specifika a možnosti) rozvíjet jejich osobnost, vlastnosti, postoje, sebeúctu, sebedůvěru a přebírat zodpovědnost za své jednání v různých situacích denního života i při práci. Klade důraz na získávání praktických dovedností, hledání cesty k životní spokojenosti založené na dobrých mezilidských vztazích především prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, k udržení psychického zdraví (psychohygieně) a vzájemné komunikaci.

V Praktické škole Pomněnka je důraz kladen v oblasti osobnostní výchovy na tyto oblasti:

- Pravidla soužití
- Bezpečné prostředí
- Respekt k ostatním
- Vzájemná pomoc
- Slušnost
- Tolerance

Pravidla jsou vyvěšena na třídní tabuli a výtvarně zpracována

Uvedená témata se uskutečňují zařazováním praktických metod výuky, prostřednictvím vhodných sociálních her, cvičení a modelových situací.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění a koncentrace; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro celoživotní učení;
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo; můj vztah k sobě samému;
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání; zvládání zátěžových a krizových situací; organizace vlastního času (harmonogram dne);
- **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému a k druhým lidem; dovednosti zvládat stresové situace (uvolnění – relaxace); hledání pomoci při potížích; rozvíjení zdravého a bezpečného životního stylu.

Sociální rozvoj

- **Poznávací schopnosti** – cvičení pozorování; vzájemné poznávání se ve skupině (ve škole, v zaměstnání, poznávání dalších lidí), nácvik schopností rozeznat nebezpečí a rizikové situace; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem;
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy ve skupině/třídě (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se);
- **Komunikace** – dovednosti pro sdělování; verbální i nonverbální komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přání, přesvědčování); řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, sebeprezentace, žádost apod.; odmítání nevhodné nebo nepřijemné komunikace.

Člověk a životní prostředí

Charakteristika průřezového tématu

Člověk a životní prostředí vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji

společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k účasti, ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci tohoto průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí.

Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje toto průřezové téma utváření integrovaného pohledu. Učí žáky pozorovat a citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si dovedností a návyků odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky jedince. Zdůrazňuje pochopení základních přírodních zákonitostí a souvislostí. Dotýká se problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. Prostřednictvím konkrétních aktivit ve prospěch životního prostředí umožňuje poznávat význam různých pracovních činností ve vztahu k životnímu prostředí.

Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy

Vzájemné vztahy organismů a prostředí; struktura a funkce ekosystémů; základní podmínky života; ochrana přírody; les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, způsob hospodaření, jejich okolí); změny okolní krajiny vlivem člověka; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo (město – vesnice, odlišnosti jejich funkce); kulturní krajina.

Vztah člověka k prostředí

Vztahy člověka k prostředí, k nejbližšímu okolí (aplikace na místní podmínky); vliv prostředí na lidské zdraví; principy udržitelnosti rozvoje; aktuální ekologické problémy; naše obec (přírodní zdroje, jejich původ a způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, řešení odpadového hospodářství, vliv jednání lidí na prostředí); lokální ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví).

Plán začlenění průřezového tématu do školních aktivit v Praktické škole Pomněnka:

- Ochrana ovzduší
- Kroužkování ptáků
- Přírodní katastrofy
- Stop kouření
- Ochrana vod
- Otevírání studánek
- Den Země
- Měsíc parků
- Recyklace

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	Minimální týdenní časová dotace
Jazyková komunikace	Český jazyk	3
Matematika	Matematika	2
Informační a komunikační technologie	Počítače	1
Člověk a společnost	Společensko vědní základy	1
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1
	Hudební a pohybová výchova	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1
	Tělesná výchova	2
Odborné činnosti	Rodinná výchova	3
	Práce v domácnosti	3
	Manipulační a sebe obslužné dovednosti	2
	Zahradnictví a svět přírody	2
	Ruční práce	2
Průřezová témata		P
Disponibilní časová dotace	Čtení s porozuměním	1
	Práce v domácnosti	1
	Estetika	1
	Kreativní výtvarné techniky	3
Celková povinná časová dotace		30

4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu

Celková povinná týdenní dotace v Praktické škole Pomněnka stanovena na 30 hodin.

Průřezová témata jsou zvolena:

- Osobnostní a sociální výchova
- Člověk a životní prostředí

Průřezová témata se prolínají napříč učebním plánem.

Odborné činnosti jsou posíleny o tři hodiny, vymezení a profilace v odborných předmětech

Praktické školy Pomněnka jsou kreativní výtvarné technika:

- Keramika
- Grafika
- Prostorová tvorba
- Drátkování
- Kašírování
- Práce s výtvarnými díly
- Malba
- Koláž
- Rezerváž
- Kresba
- Vosková batika
- Malování na porcelán
- Tkaní z pedigu
- Tkaní na kolíkovém stávku

Jazyková komunikace je posílena o předmět Čtení s porozuměním:

- Rozšiřuje vzdělávací oblast Jazyková komunikace, zábavnou formou se žáci seznamují s literaturou, upevňují techniku čtení, včleňují se do výuky prvky dramiky.

Vzdělávací okruhy Práce v domácnosti a Rodinná výchova jsou rozšířeny v rámci disponibilní časové dotace po jedné vyučovací jednotce. Důraz je kladen na sebeobslužné a praktické úkony do samostatného života.

Ve vzdělávací oblasti a okruhu Umění a kultura jsou vřazeny tyto výchovy – výtvarná, hudebně pohybová a dramatická.

5. Učební osnovy

Vzdělávací obsah v praktické škole jednoleté je rozdělen do **sedmi vzdělávacích oblastí**.

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím okruhem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími okruhy, od nichž se budou ve ŠVP odvíjet jednotlivé předměty.

- **Jazyková komunikace** (Jazyková komunikace);
- **Matematika** (Matematika);
- **Informační a komunikační technologie** (Informační a komunikační technologie);
- **Člověk a společnost** (Společenskovední základy);
- **Umění a kultura** (Výtvarná výchova, Hudebně pohybová výchova, Dramatická výchova);
- **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova);
- **Odborné činnosti** (Rodinná výchova, Práce v domácnosti, odborné okruhy podle profilace školy).

5.1 Jazyková komunikace

5.1.1 Jazyková komunikace

Týdenní dotace 4 hodiny (3 hodiny Jazyková komunikace, 1 disponibilní hodina Čtení s porozuměním)

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazykové vzdělávání v českém jazyce vede žáky k srozumitelnému jazykovému projevu a podílí se na jejich celkovém rozvoji. Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační dovednosti žáků užívat jazyk jako prostředek k dorozumívání, k rozvíjení čtenářské gramotnosti, k přijímání a sdělování informací. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Dále žáky učí zvyšovat kvalitu písma, rychlost psaní a zdokonalovat úpravu jejich psaného textu. Jazykové vzdělávání se současně podílí na rozvoji sociálních dovedností žáků. Vzdělávací oblast jazyková komunikace je realizována stejnojmenným vzdělávacím okruhem, který začleňuje tematické celky: **Jazyková výchova, Komunikativní a slohová výchova a Literární výchova.**

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučování se využívá jazykových vědomostí a dovedností v běžných komunikačních situacích denního života;

- srozumitelné vyjadřování;
- formulování vlastních požadavků;
- osvojení si dovedností prakticky využívat znalostí při psaní jednoduchých zápisů;
- rozvíjení základních literárních poznatků;
- získávání poznatků obsahově souvisejících s profesní přípravou a praktickými činnostmi.

Učitel – zařazuje logopedická cvičení, dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

Vyučovací předmět: Jazyková výchova			
Ročník: prima			
Téma:	Školní výstup - žák:	Učivo:	(PT, TO, INT, PRO)
Jazyková výchova	definuje pojmy ze základů jazykovědy a základní složky jazykovědy	jazykověda	
Úvod do jazykovědy	orientuje se v jazykových příručkách	zvuková stránka jazyka	
	vysvětlí rozdíly mezi zvukovou a písemnou podobou slova, správně intonuje	rozvrstvení národního jazyka	
Tvarosloví	rozlišuje jednotlivé ohebné slovní druhy, pracuje s jejich tvary, určí určité mluvnické kategorie, znalosti využívá při tvorbě písemného textu	ohebné slovní druhy	
Skladba	vyhledá základní skladebnou dvojici a rozvíjející větné členy, vzájemně odliší a graficky znázorní jednoduchou větu a souvětí, orientuje se v základech psaní interpunkce	větné členy, věta jednoduchá, souvětí	
Komunikační a slohová výchova	správně vyplní poštovní poukázku, podací lístek, zformuluje telegram	úvod k výuce slohu a komunikace	
Administrativní styl	sestaví inzerát, objednávku, oznámení	jednoduché tiskopisy a komunikační žánry	
Odborný styl	určí hlavní myšlenku textu, stručně a zřetelně podá informaci	výtah, popis	
	v praxi aplikuje zásady popisu		

Vybrané útvary	• stylizuje dopis, rozvíjí kultivovaný písemný projev	dopis	PT: Osobnostní a sociální výchova
	• určí hlavní myšlenku textu, stručně a zřetelně podá informaci	Vypravování	TO: Komunikace (INT)
	• stylizuje dopis, rozvíjí kultivovaný písemný projev		
literární výchova	• rozlišuje poezii, prózu a drama	základy literární terminologie	
	• zdůvodní vztah mezi literaturou a životem	poezie, próza, drama	
	• rozvíjí fantazii	lidová slovesnost, pohádka, pověst, bajka	
	• reprodukuje přečtený text, vyhledá hlavní myšlenku, • charakterizuje hl.postavu dle jejího chování		

Vyučovací předmět: Literární výchova			
Ročník: praktická škola			
Téma:	Školní výstup - žák: by měl zvládnout	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Literární výchova	- Číst krátké texty s porozuměním - Dokázat se koncentrovat na poslech - Reprodukovat krátký text - Ovládat tiché čtení a	- Práce s textem - Poslech a reprodukce - Literární druhy a žánry	- Dramatika, pohybová výchova

	orientovat se ve čteném textu - Dramatizace jednoduchého příběhu - Vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh - Osvojení správných pojmů, vytváření poznatků o obsahové náplni profesní činnosti - Čtení časopisů a novin - Čtení dopisů, pohlednic - Orientace v katalogích, pracovních návodech, recepty - Orientace v telefonních seznamech - Orientace na mapě - Orientace na automapě - Orientace v plánech měst - Získávat vztah k literatuře	- Práce s textem - Jednoduché role - Divadlo, film, DVD, televize - Návody k činnostem - Krátké články, orientace v nich - Osobní komunikace - Návody, popisky výrobků, recepty - Seznamy - Druhy map - Druhy automap - Plány měst, vesnic - Poezie - Próza - Divadelní hra - Literatura pro mládež - Významní autoři české a světové literatury	- Občanský výchova, ruční práce, praktické činnosti - Psaní - Občanská výchova

Vyučovací předmět: Komunikační a slohová výchova Ročník: první			
Téma:	Školní výstup - žák: by měl zvládnout	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zvyšování kvality, zvyšování rychlosti psaní	- Opsaní krátkého textu - Doplnit chybějící písmena	- Přepisy, opisy, doplňování textu - Ne)plná slova, diakritika - Opis slov, který žáci čtou - Napsat vlastní iniciály - Druhy písma – tiskací, psací	Čj Ov
Zdokonalení úpravy psaného textu	- Úhledně, čitelně napsat jméno, příjmení - Napsat nápisy k předlohám	- Druhy písma – tiskací, psací -	Vv
Vyplňování osobních údajů	- Dotazník - Žákovská knížka	- Formuláře (pošta, složenky) Dopsání předem určených slov	Ov Čj
Korespondence	- Napsání krátké zprávy	- Pohlednice - Dopisy - Telegramy	Ov Čj Rv
Poznámky	- Zapsání vlastních potřeb	- Nákup - Přání - Stížnosti	Rv
Vzkazy	- Zapsání vlastních	- Rodičům, přátelům	Ov

	potřeb	- Komunikace písemná - Korespondence	
Základy psaní na PC, mobil, jednoduchá komunikace	- E-mail - Komunikace přes mobilní telefon	- Klávesnice na PC - Konfigurace na mobilním telefonu	PC

5.1.2 Čtení s porozuměním

Týdenní hodinová dotace 1 hodina.

Oblast Jazyková komunikace rozšířena o disponibilní jednotku s výběrem předmětu Čtení s porozuměním

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU: Ve vyučovacím předmětu se žáci učí technice čtení, vnímání a chápání přiměřeně zvolených literárních textů, vyjadřování, rozšiřování slovní zásoby.

CÍL: Rozvoj pozitivního vztahu k mateřskému jazyku, postupné rozvíjení chápání textu při respektování individuálních možností, schopností a emocionálních potřeb žáků.

Vést ke kultuře čtení a rozvíjet pozitivní vztah k literatuře.

Čtení s porozuměním

Výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh	Osvojí si mluvený projev na základě obrazového materiálu	mluvený popis
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Zvládá techniku věcného čtení	Technika věcného čtení
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Umí vyhledat informace a zaznamenat je	Technika věcného čtení Vyhledávání informací
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Orientace a shrnutí o úplnosti písemného projevu	Znaky úplnosti písemného projevu
Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Interpretuje sdělení, zná jeho zákonitosti	Reprodukce obsahu mluveného projevu
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo podle svého komunikačního záměru	Aktivně reaguje vhodným mluveným projevem	Vyjadřování mluveným projevem Dialog, monolog
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Ovládá zdvořilý mluvený projev, pozná a vyhodnotí nespisovné prvky	Zdvořilý mluvený projev Komunikační žánry/prosba, oznámení, zpráva/
Porovnává významy slov, slova stejného, podobného významu, slova vícevýznamová	Umí porovnat a vyhodnotit význam slov a rozšiřuje si slovní zásobu	Slovní zásoba
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Tvořivě a logicky rozliší text a prózu, seznámí se se základními literárními pojmy	Rozlišení próza a verš Základní literární pojmy

5.2 Matematika

5.2.1 Matematika

Týdenní dotace 2 hodina.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Matematika** má žáky vybavit vědomostmi a znalostmi potřebnými v praktickém životě. Rozvíjí matematické dovednosti a geometrickou představivost, kromě funkce všeobecně vzdělávací plní i funkci průpravnou pro odbornou oblast vzdělávání. Kromě vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích.

Vzdělávací oblast Matematika obsahuje stejnojmenný okruh.

Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu Matematika je rozdělen do dvou tematických celků.

V tematickém celku **Čísla a početní operace** si žáci prohlubují aritmetické operace propojené s reálnými situacemi, učí se třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky – kalkulátory.

V druhém tematickém celku **Geometrie** žáci pojmenovávají a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti

- chápání a osvojování si matematických postupů, rozšiřování matematických dovedností a znalostí;
- používání přirozených čísel, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků, čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel;
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací;
- používání matematických symbolů;
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti, koncentrace pozornosti, správnosti a účelnosti postupu při řešení úkolů;
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi);
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů;
- zdokonalování grafického projevu a základních dovedností rýsování

Vyučovací předmět: Matematika			
Vyučovací předmět: Matematika			
Ročník: 1. Praktická škola jednoletá			
Téma:	Školní výstup – žák (podle svých možností):	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Řešení praktických početních příkladů	- Procvičování základní numerace - Slovní úlohy a jejich aplikace v praktickém životě (v obchodě, na poště, na nádraží,...)	- aritmetika	Čj Rodinná výchova
Základní pojmy z geometrie, celek a jeho části	- práce s pravítkem a kružítkem - využití znalostí a dovedností v praxi - základní geometrické tvary a tělesa - dělení celku na poloviny, čtvrtiny, osminy, atd.	- geometrie	Ruční práce Výtvarná výchova
Orientace v čase	- užívání hodin, budíků, digitálních hodin - odhad a určování času - rok, měsíce, dny v týdnu	- určování času	Literatura Výtvarná výchova
Orientace v prostoru	- jednotky délky, měření délky, odhad vzdáleností - pojmy – délka, výška, šířka, základní převody jednotek	- měření	Ruční práce Praktická cvičení
Vážení, objem	- jednotky hmotnosti, odhad hmotnosti, praktická aplikace - výpočet a využití v praxi - jednotky objemu, praktické využití	- hmotnost	Praktická cvičení Ruční práce Rodinná výchova

Počítání s bankovkami a mincemi	- nakupování a placení - odhad ceny nákupu - hodnota peněz a zboží - cizí měna, převody, eura	- peníze	Rodinná výchova Občanská výchova
Počítání pomocí kalkulátoru	- správná manipulace - kontrola výsledků - praktické využití při nákupu	- kalkulátor	Praktická cvičení Rodinná výchova

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Počítače

Týdenní hodinová dotace je 1 hodina.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací předmět **Počítače** zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Do této oblasti je možno zařadit také práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem. Žáci si prostřednictvím vzdělávacího okruhu **Informační a komunikační technologie** osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni práce a práci s výukovými počítačovými programy. Získané dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií mají podpůrný charakter nejen ke všem ostatním složkám vzdělávání, ale žáci je mohou využívat i v dalších činnostech osobního života. Využívání ICT ve vzdělávání žáků je nutno přizpůsobit individuálním specifickým potřebám a schopnostem. Je třeba navázat na podpůrné a kompenzační technologie, které žák využíval v základním vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání digitálních technologií a využívat je v praktickém životě.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytvoření kladného vztahu k moderním technologiím;
- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem;
- chápání informačních a komunikativních technologií a k získávání nových informací;
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti;
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti;
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky;
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky;
- prezentování výsledků své práce prostřednictvím ICT technologií;
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu a o způsobu ochrany před zneužitím.

Vyučovací předmět: Počítače			
Ročník: Praktická škola jednoletá			
Téma:	Školní výstup - žák:	Učivo:	(PT, TO, INT, PRO)
Základní práce s počítačem	• zapne a vypne počítač • dokáže se nahlásit-odhlásit jako uživatel • pracuje s myší, klik a dvojklik levým tlačítkem, označování textu myší, vyvolání a práce s menu po stisku pravého tlačítka	Procvičování práce s myší, klávesnicí a opakování základní obsluhy počítače	Pracovní výchova, počty
Práce s výukovými programy	• zapne výukový program pomocí ikony na ploše a pomocí start menu – programy • procvičuje látku	Procvičování ovládání jednotlivých výukových programů, propojení	Matematika, Zeměpis, Přírodopis, Dějepis
Práce s textem	• zapne textový editor • napíše větný text, vytvoří nadpis • umí zarovnávat text • dokáže barevně obohatit text, zvýrazňovat kurzívou, tučným písmem, podtržením	Práce s textem – dopis, žádost, soukromé dopisy, vkládání obrázků, presentace žáka	Český jazyk, Výtvarná výchova
Datová, zvuková a video - média	• spustí audio CD a audio soubor z počítače • spustí video soubor z CD nebo DVD, spustí video soubor z počítače • spustí video ze stránek	Poslech audio a video souborů, otvírání těchto souborů v konkrétním programu a	Mediální výchova, hudební výchova

Internetový prohlížeč	• zapne internetový prohlížeč • vyhledává informace a obrázky na nejznámějších vyhledávacích stránkách	Základní práce v internetovém prohlížeči, vyhledávání, kopírování, vkládání. Praktické	Zeměpis, Přírodopis
Net komunikace	• založí si e-mailovou schránku • přijímá a odesílá e-mailovou korespondenci • dokáže poslat přílohu k e-mailu, dokáže ji přijímat	Význam korespondence v životě člověka, zábavné posílání e-mailů kamarádům a členům rodiny, posílání přání,	Komunikační dovednosti

5.4 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má komplexní charakter. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Umožňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k rozvíjení dovedností pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a jejich vzájemné vztahy. Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost. Vzdělávání v této oblasti směřuje k pozitivnímu ovlivňování žáků tak, aby jednali odpovědně nejen ve vztahu k sobě, ale i ve vztahu k druhým a nenechali sebou manipulovat.

Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Při praktických činnostech se žáci snaží získat potřebné zkušenosti a dovednosti ve styku s ostatními lidmi, případně institucemi při řešení různých problémů. Dále sledují změny, ke kterým dochází v přírodě během ročních období, a uvědomují si vztah k přírodě a důležitost ochrany životního prostředí a jednání v duchu udržitelného rozvoje.

5.4.1 Společenskovědní základy

Týdenní hodinová dotace je 1 hodina

Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu **Společenskovědní základy** je rozdělen do čtyř tematických celků: **Místo, kde žijeme**, **Lidé kolem nás**, **Lidé a čas** a **Rozmanitost přírody**.

V tematickém celku **Místo, kde žijeme**, se žáci učí, na základě poznávání nejbližšího okolí, chápat organizaci života v rodině, v obci, ve městě. Při vzdělávání je kladen důraz na praktické poznávání místních a regionálních zvyklostí a na přímé utváření zkušeností žáků. Praktické činnosti postupně rozvíjejí jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém celku **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se základními právy a povinnostmi občana.

V tematickém celku **Lidé a čas** se žáci učí orientovat se v čase.

V tematickém celku **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako součást sluneční soustavy.

Uvědomují si rozmanitost živé a neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si představili, že Země a život na ní je jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v souladu a rovnováze. Tuto rovnováhu může člověk snadno narušit a jen velmi obtížně obnovit. Sledováním vlivu lidské činnosti na krajinu se žáci učí hledat možnosti, jak mohou sami přispět k její ochraně. Odhalují souvislosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí v nejbližším okolí, v regionu, na území České republiky i ve světě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání svého nejbližšího okolí a formování zájmu o dění v místě bydliště a zemi, kde žije;
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů;
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat;
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě;
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě;
- uvědomění si propojení člověka a přírody a jejich vzájemného ovlivňování;
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání.

Vyučovací předmět: Společenskovědní základy			
Ročník: praktická škola jednoletá			
Téma:	Školní výstup - žák: by měl zvládnout	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme	- Vyjádřit ústně i písemně základní informace o sobě, rodině, škole, blízkém okolí - Rozlišení školních povinností a pravidel se zájmovou činností - Základní zeměpisné poznatky o svém okolí, České republice	- Bydliště, rodina, vztahy v rodině - Škola, mimoškolní aktivity - Krajina kolem mého bydliště - Česká republika	Čj On dramika
Vytváření povědomí o hodnotách morálních a mezilidských Rozvoj základních společenských postojů, návyků, dovedností	- Pochopení rolí ve společnosti - Uplatňování základních společenských návyků - Styk s dětmi - Styk s dospělými	- Vzory chování - Zdravení, společenské normy - Uposlechnutí pokynů, vyslechnutí přijetí - Vlastnosti lidí - Spolužáci a já	dramika
Spolupráce, kooperace	- Začlenění do třídy - Zařazení mezi vrstevníky - Respektovat rozdílení vlastnosti - Respektovat rozdílné	- Ve škole i mimo školu, rasy lidí - Lidské vlastnosti - Lidský um, vynálezy	multikulturní výchova dramika D, Z, Př

	dovednosti		
Život ve skupině ostatních	- Přizpůsobit se - Spolupracovat - Spolupodílet se - Přijímat autoritu - Spoluvytváření pozitivního klima prostředí	- Pravidla – školní řád - Práva, povinnosti - Dospělí - Atmosféra třídy, rodiny, klubu, kroužku	Ov
Vnímání hodnot	- Pravidla zacházení s učebnicemi, pomůckami	- Školní řád	Čj
Vytváření vkusného, esteticky vyváženého, podnětného prostředí	- Pravidla knihovny - Pravidla zájmových kroužků - Pravidla nakupování	- Pravidla společenského styku - Mimoškolní aktivity, vlastní volba - Hodnota peněz, vlastní výběr	Pv M
Umělecké a kulturní podněty	- Vnímat umělecké vjemy - Pozorně poslouchat, naslouchat	- Kina, divadla, muzea, přednášky	Ov, Hv, Vv

Rozmanitost přírody	- Základní poznatky o sluneční soustavě - Rozmanitost a rozdíl živé a neživé přírody - Pojmenování vlivu lidské činnosti na okolní krajinu - Praktickou pomoc, prevenci v oblasti ekologie	- Planety, Země, Slunce - Rok, měsíc, den, noc - Živá, neživá příroda - Ekologická výchova	Vv, Hv, Pv

5.5 Umění a kultura

Týdenní hodinová dotace je 2 hodiny

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa a poskytuje příležitost k seberealizaci a uvolnění napětí.

Žáci se seznamují prostřednictvím různých činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného a hudebního umění, ale také umění dramatického a literárního. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti neverbálního vyjadřování. Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter.

Vzdělávací oblast Umění a kultura zahrnuje stejnojmenný vzdělávací okruh Umění a kultura, který zahrnuje **Výtvarnou výchovu, Hudební a pohybovou výchovu.**

5.5.1 Výtvarná výchova

Týdenní hodinová dotace je 1 hodina

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup v práci s nimi (při tvorbě, vnímání a interpretaci) vychází zejména z porovnávání dosavadních i nově získaných zkušeností žáků. Umožňuje jim uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti dávají možnost rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii. Tvořivé činnosti

směřují k výchově citlivého a vnímavého člověka a ovlivňují životní postoje žáků, jejich vztahy k ostatním lidem i prostředí. Důležitým úkolem výtvarné výchovy je rozvíjet také jemnou motoriku.

Vyučovací předmět: výtvarná výchova			
Ročník: praktická škola jednoletá			
Téma:	Školní výstup - žák by měl zvládnout:	Učivo:	(PT, TO, INT, PRO)
Malba	- Základní barvy a jejich kombinace, míchání barev, základní barevné vztahy - Teplé a studené barvy, vyjádření pocitu a nálady, rozvoj vnímavosti - Realistická malba neschopností žáka (např. dotváření utržené reprodukce portréty či krajiny, krajina mé ruky...) - Abstraktní a fantazijní tvorba (dotváření otisků, zapíjení barev, hra s tvary, kompozice)	- Malba temperovými a akvarelovými barvami, volný výtvarný projev, otisky materiálů, škrabková a benzinová technika	Literatura Hudebně pohybová výchova Občanská nauka
Grafika	- Základy grafiky: matrice, otisk - Tvorba matrice z různých materiálů	- Papírořez, sádroryt, tisk z koláže	Praktická cvičení
Kresba	- Hra s linií a tvarem - Frotáže materiálů a kresby textur - Výtvarná hra s písmem - Kultivace kresebného projevu	- Tužka, tuž, křídly, frotáže, zapíjení a zapouštění, kombinace s akvarelem	Český jazyk
Kombinované	- Výtvarné tvoření z přírodnin	- Koláže a asambláže,	Praktická cvičení

techniky	- Práce se zbytkovým materiálem (třídění odpadu) - Základy textilní tvorby	batika, vosková batika	
Modelování	- Základní modelovací techniky: šňůrková technika, vytlačování, tvoření z plátů - Modelování jako terapie, relaxace a hra - Finální zakončení keramického výrobku glazurou	- Práce s keramickou hlinou, moduritem, modelovací hmotou a dalšími tvárnými materiály, glazurování	Český jazyk Praktická cvičení Hudebně pohybová výchova
Seznamování s výtvarným uměním	- Setkávání s výtvarným uměním – návštěva výstav, besedy o umění, seznámení s architekturou - Aktivní kontakt s uměleckým dílem - Dokreslování částí reprodukcí, výtvarný přepis, zvětšování detailů - Ilustrace a ilustrátoři – pokus o vlastní ilustraci k příběhu - Užité umění a kultivace životního prostředí kolem nás - Příprava školní výstavy s vernisáží	- Práce s uměleckým dílem	Literatura Rodinná výchova

5.5.2 Hudební a pohybová výchova

Týdenní hodinová dotace je 1 hodina

Hudební a pohybová výchova poskytuje žákům možnost uspokojovat přirozenou potřebu setkávat se s hudbou. Hudební a pohybová výchova rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti, přispívá ke kultivaci osobnosti žáka, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Podporuje u žáků rozvoj individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, instrumentálních, poslechových a pohybových.

Cílem hudebně pohybové výchovy je převést žáka z etapy spontánních vztahů k hudbě do etapy uvědomělého vstupu do světa hudby, rozvíjet hudebnost a pohybovou kulturu žáků.

Vyučovací předmět: Hudební a pohybová výchova			
Ročník: Praktická škola jednoletá			
Téma:	Školní výstup - žák:	Učivo:	(PT, TO, INT, PRO)
Potřeba hudby v životě člověka	- Vytváří si kladný vztah k hudbě - Dokáže prožívat hudební činnosti jako vhodnou zábavu a náplň volného času - Dokáže pozitivně vnímat reprodukovanou a živou hudbu a dokáže rozlišit, zda se mu líbí či nelíbí	- Hudební hry - Poslech hudby - Návštěvy koncertů - Poznávání a rozlišování různých zvuků a hudebních nástrojů	Literatura Občanská nauka
Zpěv lidových a umělých písní	- aktivně se zapojuje do společného zpívání doprovázeného kytarou, klavírem nebo jiným nástrojem - v rámci skupiny ovládá písně různých žánrů - rozvíjí motoriku mluvidel a slovní zásobu	- Prostírání - Čistota, prostředky na hygienu - Nádobí, kuchyně, praktické ukázky	M

Instrumentální činnosti a rytmická cvičení	- Poznatky o vývoji člověka - Vážít si vlastního zdraví - Poznatky o stáří - Znalost onemocnění - Informace o nemocech	- Péče o dítě, těhotenství, porod, šestinedělí	
Hudebně pohybová cvičení	- Zdravý způsob života - Porozumění termínu prevence - Poznat projevy nemocí - Lékařská péče - Seznámení s návykovými látkami - Zásady první pomoci	- Režim den, prevence, rodina - Virové a bakteriální nemoci - Čistota osobní i prostředí - Životní styl, sporty - Zásady zdravé výživy - Teplota, tlak, nevolnost, žloutenka - Léky, dávkování, lékárníčka - Dětské, dorostové a odborní lékaři - Drogy, léky, kouření	

5.6 Člověk a zdraví

Týdenní hodinová dotace je 3 hodina

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje jim rozvíjet fyzické předpoklady pohybových možností, uvědomit si povinnost preventivní péče o své zdraví v přiměřené míře věku a vlastním schopnostem.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Seznamuje žáky s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích. Žáci si osvojují dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím okruhu **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**. Jako její součást nebo jako alternativa u žáků se zdravotním omezením může být zařazena **Zdravotní tělesná výchova**.

5.6.1 Výchova ke zdraví

Týdenní hodinová dotace je 1 hodina

Vzdělávací okruh **Výchova ke zdraví** poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví a osobní bezpečnosti. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Respektuje celistvost osobnosti, její biologické a fyziologické potřeby. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci. Získají základní informace o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Předmět: Výchova ke zdraví Ročník: První			
Téma:	Školní výstup – žák (podle svých možností):	Učivo:	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy:
• Základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví • Vede ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví • Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky	• vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny • chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím a hodnotami • respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže • znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy • znát základní informace o funkcích lidského těla, jeho změnách v průběhu života a péči o něj • orientovat se ve vztazích,	• vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy, vrstevnické skupiny • dětství, puberta, dospívání; tělesné změny • sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování; antikoncepce, těhotenství • výživa a zdraví, zásady zdravého stravování; vliv životních podmínek a způsobu stravování • na zdraví; specifické druhy výživy • tělesná hygiena, zásady osobní a intimní hygieny; otužování; význam pohybu pro zdraví • režim dne	Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova Multikulturní výchova

	znát hodnotu přátelství, lásky, partnerství, rodiny • umět rozlišit a odmítnout nevhodné chování, formy nátlaku, manipulace a bránit se jim chránit slabšího	• ochrana před přenosnými i nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy, • bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); • preventivní a lékařská péče; chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy • v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) relaxační techniky	
• Žáci rozvíjejí sociální a komunikační dovednosti • Učí se odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích	• uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích • vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc • uplatňovat osvojené sociální	• civilizační choroby, zdravotní rizika; preventivní a lékařská péče • zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita; šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se	

	dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy • zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí • vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví • použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci • řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech	službami odborné pomoci – praktické dovednosti • bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole; • ochrana zdraví při různých činnostech, ochrana člověka za mimořádných událostí	

5.6.2 Tělesná výchova

Týdenní hodinová dotace je 2 hodina

Vzdělávací okruh **Tělesná výchova** umožňuje žákům aktivně poznávat, využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným postižením je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve Zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální

vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách tělesné výchovy všech žáků nebo jsou zařazována pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Pro vyrovnávání pohybového deficitu žáků s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení se doporučuje zařazování povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhrady povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky).

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví;
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení;
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné, duševní a sociální zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet;
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a tělesnou aktivitou;
- dodržování správných stravovacích návyků a uplatňování zásad správné výživy v rámci svých možností;
- uvědomění si zdravotních a psychosociálních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a jejich vlivu na všechny složky zdraví člověka;
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností;
- upevnění pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám;
- získávání informací o centrech odborné pomoci;
- získávání komunikačních dovedností, nácviku asertivních komunikačních technik jako prevence násilí a zneužívání;
- vyjádření vlastních potřeb, respektování potřeb ostatních.

Vyučovací předmět: Člověk a zdraví Vyučovací předmět: Tělesná výchova Ročník: první, Praktická škola			
Téma:	Školní výstup - žák: by měl zvládnout	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví	- Usilovat o zlepšení a udržení pohybových dovedností - Usilovat o zlepšení fyzické zdatnosti - Cíleně se připravovat na pohybovou činnost - Využívat kompenzační techniky	- Význam pohybu pro zdraví - Pohybový režim - Pohybové aktivity - Kondiční programy	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	- Zvládání dovedností dle svého zdravotního stavu - Posouzení provedení pohybových činností - Posouzení vlastní zdatnosti	- Pohybové hry - Gymnastika - Cvičení s hudbou - Atletika - Herní činnosti - Turistika - Plavání	
Činnosti podporující pohyb	- Zvládat jednoduché názvosloví - Naplňovat olympijské myšlenky - Zvládnout roli hráčů	- Názvosloví - Sportovní areály, soutěže, turnaje - Pravidla her - Měření výkonů	
Zdravotní výchova – prvky pomáhající korekci zdrav. oslabení, všestranné rozv. pohyb. čin.	- Posilovat somatické oslabení - Prevence, korekce - Režim dne, nevhodná cvičení a činnosti		

5.6.2.1 Zdravotní tělesná výchova

Prvky Zdravotní tělesné výchovy jsou včleněny do předmětu Tělesná výchova.

Zdravotní tělesná výchova využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy zdravotního oslabení žáků. Zařazení žáků do zdravotní tělesné výchovy se provádí na doporučení lékaře. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívány i v povinné tělesné výchově. Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy přizpůsobován míře a druhu zdravotního oslabení a má ozdravný účinek. Cílem je zmírnění, případně odstranění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

Současně, vzhledem ke specifickým postižením žáků, se doporučuje zařazovat relaxační chvíle a dechová cvičení nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i během výuky ostatních předmětů a přestávek (tzv. pohybové přestávky).

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových schopností a osvojování pohybových dovedností, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být v hodinách tělesné výchovy preventivně zařazována a využívána u všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Předmět: Zdravotní tělesná výchova Ročník: první			
Téma:	Školní výstup – žák (podle svých možností):	Učivo:	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy :
• Činnosti podporující korekce	• mít odpovídající vytrvalost při	• základní termíny osvojovaných činností,	Osobnostní a sociální

zdravotních oslabení	korekci zdravotního oslabení	prevence a korekce oslabení, - denní režim z pohledu zdravotního oslabení, - soustředění se na cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)	í výcho v a Enviro nmentá lní výcho v a Multik ulturní výcho v a
Speciální cvičení	- zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, - snažit se o jejich optimální provedení	- základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení podle typu oslabení, relaxační cvičení – celková a lokální, dechová cvičení – správný dechový stereotyp - A - Oslabení podpůrně pohybového systému - A 1 - Poruchy funkce svalových skupin - A 2 - Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení - A 3 - Poruchy páteře – vybočení páteře do strany - A 4 - Poruchy stavby dolních končetin - Cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen; zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech; spinální cvičení; posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu	

		• B - Oslabení vnitřních orgánů • B 1 - Oslabení oběhového a dýchacího systému • B 2 - Oslabení endokrinního systému • B 3 - Obezita • B 4 - Oslabení vnitřních orgánů • Cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva – viz skupina A; rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu; rovnovážná a koordinační cvičení • C - Oslabení smyslových a nervových funkcí • C 1 - Oslabení zraku • C 2 - Oslabení sluchu • C 3 - Neuropsychická onemocnění • Cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz skupina A; vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému; rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; orientaci v prostoru; zrakovou lokalizaci; u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně	
• Všestranné rozvíjející pohybové činnosti		• pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

5.7 Odborné činnosti

Týdenní hodinová dotace je 12 hodina

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté. Vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon pracovních činností. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáka na smysluplný osobní, občanský i pracovní život.

Vzdělávací oblast Odborné činnosti zahrnuje vzdělávací okruhy: **Rodinná výchova a Práce v domácnosti**, pro které je stanoven **obsah a rozsah přímo v RVP PRŠ1. Další odborné zaměření si škola zvolí podle své profilace, která vychází z možností školy, potřeb regionu a individuálních schopností žáků.**

5.7.1 Rodinná výchova

Týdenní hodinová dotace je 3 hodiny

Cílem vzdělávacího okruhu **Rodinná výchova** je připravit žáky pro samostatný život v rodině, případně v chráněném bydlení. Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků, v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti na pomoci ostatních lidí a jejich integraci do společnosti.

Rodinná výchova je pojata jako praktická aplikace poznatků, které žáci získávají i v jiných předmětech. Integrované pojetí vzdělávacího oboru vytváří prostor pro široké formativní působení na žáky, a tím významně přispívá k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Komplexní charakter vzdělávacího okruhu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je vzdělávacím obsahem podle vyspělosti, schopností a zájmu žáků. Rodinná výchova sleduje především aspekt zdravotně preventivní s návody pro každodenní život. Její pojetí

předpokládá využití netradičních způsobů výuky. Vedle teoretických poznatků je více zaměřováno na osvojení komunikačních technik, vhodné argumentace, chování a rozhodování ve prospěch zdraví, a to jak v modelových situacích, tak v každodenním životě školy, činnostech v rodině a mimo školu.

Uplatňují se metody nácviku praktických činností, situačních her, využití vlastních zkušeností a dosud získaných poznatků a dovedností.

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím,

že vede žáka k:

- rozšíření a prohloubení poznatků o rodině, učení se správnému řešení vztahů a možných vzniklých situací v rodině i mezi partnery na modelových situacích;
- orientování se v různých životních situacích a adaptabilitě na nové podmínky;
- uplatňování dobrých mezilidských vztahů, zodpovědnému chování v krizových situacích podle svých možností;
- otevřenému vyjadřování vhodnými komunikačními prostředky;
- rozpoznání základních situací ohrožujících zdraví vlastní i druhých a osvojování si dovedností jim předcházet;
- plnění vlastních povinností a závazků, utváření odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly slušného chování;
- přípravě řešení problémů souvisejících s vedením vlastní domácnosti; rozvoji základních manuálních a pracovních dovedností a pozitivnímu vztahu k práci;
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Vyučovací předmět: Rodinná výchova			
Vyučovací předmět: Rodinná výchova			
Ročník: první, Praktická škola			
Téma:	Školní výstup - žák: by měl zvládnout	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Péče o domácnost	- Sebeobsluha - Úklidové práce v domácnosti	- Estetika oblékání - Styly oblékání - Hygiena, hygienické přípravky - Žehlení, přepírání, mytí oken - Druhy obchodů - Peníze, kalkulačtor - Zdravá výživa	Vv, Čj, praktická cvičení

		- Stolování, praktické ukázky	
Příprava pokrmů a stolování	- Jednoduchý nákup - Druhy potravin - Hodnota peněz - Zásady zdravé výživy - Stolování denní - Stolování slavnostní - Důležitost čistoty	- Prostírání - Čistota, prostředky na hygienu - Nádobí, kuchyně, praktické ukázky	M
Péče členy rodiny	- Poznatky o vývoji člověka - Vážít si vlastního zdraví - Poznatky o stáří - Znalost onemocnění - Informace o nemocech	- Péče o dítě, těhotenství, porod, šestinedělí	
Péče zdraví	- Zdravý způsob života - Porozumění termínu prevence - Poznat projevy nemocí - Lékařská péče - Seznámení s návykovými látkami - Zásady první pomoci	- Režim den, prevence, rodina - Virové a bakteriální nemoci - Čistota osobní i prostředí - Životní styl, sporty - Zásady zdravé výživy - Teplota, tlak, nevolnost, žloutenka - Léky, dávkování, lékárníčka - Děťští, dorostoví a odborní lékaři - Drogy, léky, kouření	

5.7.2 Práce v domácnosti

Týdenní hodinová dotace je 3 hodiny

Předmět Práce v domácnosti byl rozšířen o 1 disponibilní hodinu.

Cílem vzdělávacího předmětu **Práce v domácnosti** je poskytnout žákům osvojení praktických

dovedností, které jim umožní vykonávat jednoduché činnosti v domácnosti.

Svémi formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i nabytých zkušeností umožňuje žákům získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Organizace výuky je dána charakterem předmětu, výuka probíhá převážně formou praktických cvičení podle individuálních schopností žáků.

V průběhu praktických činností získává žák základní poučení o materiálech, pomůckách a přístrojích, které používá, a o bezpečnosti práce s nimi, a to v nezbytné míře a na uživatelské úrovni, s ohledem na využití v praxi.

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím,

že vede žáka k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků;
- osvojení poznatků a pracovních postupů potřebných pro výkon pracovních činností;
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti;
- osvojení jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život;
- provádění jednoduchých rukodělných činností odpovídajících jeho schopnostem;
- získání konkrétní představy o vlastnostech materiálů;
- používání vhodných jednoduchých nástrojů a přístrojů;
- využívání získaných dovedností v péči o domácnost;
- vytváření pozitivního vztahu k práci a odpovědnému přístupu k vlastní činnosti;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Vyučovací předmět: Práce v domácnosti			
Ročník: první, Praktická škola			
Téma:	Školní výstup - žák: by měl zvládnout	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Ruční šití	- Technika základních stehů - Přišívání knoflíků, poutek, patentů - Drobná oprava prádla	- Šití, přišívání - Opravy	Rodinná výchova, Praktická cvičení
Práce se dřevem a kovem	- Pojmenování náradí, jeho funkce - Seznámení se bezpečností práce - Jednoduché úkony – řezání, pilování, měření	- Jednoduché pracovní činnosti v dílně	M, Rodinná výchova, Praktická cvičení
Práce s papírem	- Stříhání, lepení, prostorové vytváření papírových prací - Ruční výroba papíru pod vedením - Ekologické myšlení, směr životního postoje - Třídění odpadu a jeho důležitost	- Koláže, origami - Ruční papír, přání, papírové dárkové předměty - Ekologická výchova, životní styl - Druhy odpadu	VV, Praktická cvičení
Stravování, sebeobslužné dovednosti	- Příprava studených pokrmů - Důležitost zdravé a pestré výživy - Příprava jednoduchých pokrmů - Návštěva v restauraci, objednání,	- Saláty, tousty, příprava pomazánek - Etika v pohostinských zařízeních - Estetické prostředí při stolování - Pomocníci	Rodinná výchova, Občanská výchova, M, Praktická cvičení

	zaplacení - Stolování - Příprava na slavnostní události - Bezpečnosti při práci se spotřebiči - Bezpečnosti při používání saponátů	v domácnosti - Druhy saponátů a jejich použití	

5.7.3 Manipulační a sebeobslužné dovednosti

Výuka a hodinová dotace předmětu: **2 hodiny**

Obsah předmětu:

Odborný předmět **Manipulační a sebeobslužné dovednosti** vede žáky k samostatnému životu. Žáci se učí orientovat v obci a okolí, nakupovat, jezdit dopravními prostředky, orientovat se na úradech. Součástí předmětu je bezpečnost provozu, bezpečnost při jednání s lidmi a používání internetu. Předmět je dále zaměřen na praktické činnosti, které navazují na tradice a zvyky. Při veškeré činnosti je dbáno na vedení k pozitivnímu vztahu k přírodě a její ochraně.

Škola: Základní a střední škola Pomněnka Šumperk, o.p.s. Třída: Praktická škola jednoletá Ročník: 1. Předmět: Manipulační a sebeobslužné dovednosti			
Téma:	Školní výstup – žák (podle svých možností):	Učivo:	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy:
Podpora samostatnosti při nakupování	Žák dle svých možností počítá a manipuluje s penězi, získává přehled o hodnotě zboží, zkouší samostatně nakupovat, učí se orientovat	Manipulace s penězi, nakupování, hodnota zboží	Matematika Rodinná výchova

	v obchodě		
Orientace v obci	Žák poznává svou obec a blízké okolí, orientuje se v okolí školy, poznává a navštěvuje důležitá místa v obci, učí se hledat v jízdním řádu, cestuje MHD, upevňuje si znalosti z dopravní výchovy	Orientace v obci a v okolí školy, jízdní řády, dopravní výchova	Společenskovední základy Informační a komunikační technologie
Tvořivé práce	Žák tvoří a vyrábí z papíru, ze dřeva, z keramické hlíny, ze sádky, z vosku a z přírodnin, učí se pracovat na kolíkovém stávkou, vyrábět z pedigu, drátkovat, atd.	Výtvarné a rukodělné činnosti	Ruční práce Výtvarná výchova Estetika
Pracovní činnosti	Žák se učí samostatně udržovat v čistotě a pořádku svou třídu, kuchyňku atd., pracovat s podporou a bezpečně s elektrickými spotřebiči	Úklidové práce ve třídě a v kuchyňce, práce s elektrickými spotřebiči, bezpečnost práce	Práce v domácnosti Rodinná výchova
Tradice a zvyky	Žák si v průběhu roku připomíná tradice a zvyky, vyrábí a tvoří výrobky, které se k jednotlivým tradicím vztahují	Výroba adventního věnce, odlévání vosku, barvení velikonočních vajíček, zaplétání pomlázky, atd.	Výtvarná výchova Ruční práce Rodinná výchova
Ekologie	Žák si vytváří pozitivní vztah k ochraně životního prostředí	Podpora ekologického myšlení, třídění odpadu, práce na školní zahradě	Zahradnictví a svět přírody
Terapeutické činnosti	Žák netvoří pro „výrobek“, ale pro vnímání vlastní nebo skupinové činnosti	Terapeutická práce s keramickou hlínou	Výtvarná výchova

5.7.4 Odborné činnosti – Zahradnictví a s vět přírody

Výuka a hodinová dotace předmětu: **2 hodiny**

Obecný cíl předmětu:

Předmět **Zahradnictví a svět přírody** poskytuje obecné znalosti k celému oboru zahradnictví od prostředí pro rostliny, výživy a hnojení rostlin, osevních postupů po množení rostlin.

Seznamuje se základními pěstitelskými zásahy, termíny těchto zásahů. Vede žáky k orientaci v jednotlivých oborech zahradnictví, uvádí souvislosti mezi těmito obory. Využívá poznatky získané v předmětech chemie, biologie a ekologie, zahradnická mechanizace.

Směřování výuky v oblasti afektivních cílů:

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- pracovali kvalitně a pečlivě, dodržovali technologické postupy a pěstitelské zásahy
- neplýtvali materiálními hodnotami
- dodržovali zásady a předpisy BOZP
- byli schopni se kriticky dívat na výsledky správných řešení

Škola: Základní a střední škola Pomněnka Šumperk, o.p.s. Třída: Praktická škola jednoletá Ročník: 1. Předmět: Zahradnictví a svět přírody			
Téma:	Školní výstup – žák (podle svých možností):	Učivo:	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy:
Zahradnické práce	Žák získává vztah k práci na školní zahradě, pracuje s dopomocí a postupně získává znalost jednoduchých dovedností, dle svých schopností pracuje s pomocí nebo sám	Práce na školní zahradě dle ročního období – shrabování listí, podzimní úklid, úklid sněhu, okopávání, sázení, plení, atd.	Rodinná výchova
Péče o rostliny a domácí zvířata	Žák se průběžně stará o rostliny ve třídě a škole, pomáhá při údržbě zoo-koutku na školním statku, pozoruje přírodu i v rámci botanického koutku	Péče o pokojové a okrasné rostliny, údržba zoo-koutku na školním statku, práce v rámci botanického koutku	Práce v domácnosti

Znalosti o přírodě	Žák se průběžně seznamuje s děním v přírodě	Co se děje v přírodě od září do června	Čtení s porozuměním Výtvarná výchova
Vycházky a exkurze	Žák pravidelně chodí do parku, přírody a školní statek, na procházkách rozeznává plody, rostliny, stromy, zvířata, vztah k přírodě získává i návštěvou vlastivědného muzea a	Vycházky do přírody a na školní statek, pozorování přírody, sběr a rozeznávání plodů a rostlin, exkurze do zahradnictví, návštěva vlastivědného muzea, turistický výlet	Tělesná výchova
Ekologie	Žák získává a prohlubuje vztah k ochraně přírody	Péče o rostliny a zvířata, poznávání přírody, třídění odpadu	Manipulační a sebe- obslužné dovednosti
Hipoterapie	Žák získává hlubší vztah ke koním	Terapeutická jízda na koni dle možností žáka	Tělesná výchova Výchova ke zdraví

5.7.5 Odborné činnosti – Ruční práce

Výuka a hodinová dotace předmětu: **2 hodiny**

Předmět Ruční práce obsahuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede studenty k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace studentů. Předmět Ruční práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž studenti přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Předmět Ruční práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Škola: Základní a střední škola Pomněnka Šumperk, o.p.s. Třída: Praktická škola jednoletá Ročník: 1. Předmět: Ruční práce			
Téma:	Školní výstup – žák (podle svých možností):	Učivo:	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy:
Práce s papírem	Žák dle svých možností stříhá, lepí, skládá, vytrhává papír. Tvoří prostorové papírové práce. Pod vedením učitele zkouší vyrábět různé druhy ručního papíru. Pracuje s různými druhy papíru včetně kartonu. Pracuje se šablonou a dokáže pracovat podle jednoduchého návodu. Umí třídit papír dle zásad ekologického třídění odpadů.	Koláže, prostorové plastiky. Ruční papír a výrobky z něj. Výrobky s použitím papírové šablony. Dárkové předměty. Druhy odpadu.	Výtvarná výchova Práce v domácnosti
Práce se dřevem a kovem	Žák s dopomocí učitele pracuje s dostupným materiálem (dřevo, kov) a vytváří z něj jednoduché výrobky. Učí se pracovat s kleštěmi, pilkou a tavnou pistolí. Umí pojmenovat	Jednoduché výrobky z dostupného dřevěného materiálu s možností kombinovat s papírem i jiným materiálem. Práce a lýkem, větvičkami,	Výtvarná výchova

	nářadí a ví, na co se používá.	dřevotřískou, dřevěnými skrojky, hoblinami. Základní opracování smirkovým papírem. Jednoduché použití drátků, práce s hřebíky a šroubky.	
Práce s plastem	Žák v rámci experimentů využívá odpadní materiál, především pet láhve a jiné plastové předměty k tvorbě různých prostorových děl. Pracuje s nůžkami a jiným nářadím pod dohledem učitele. Rozšiřuje si pozorovací schopnost a kreativitu při realizaci práce, v rámci možností pracuje samostatně.	Lepené obrazy dotvářené jinou technikou. Plastické pokusy s pet láhvemi. Koláže nejen z vršků. Prostorová výtvarná díla. Třídění plastů.	Výtvarná výchova
Práce s přírodními materiály, keramickou hlinou	Žák sbírá, třídí a suší přírodniny, se kterými následně pracuje. S použitím lepidla a jiných materiálů tvoří různé dekorativní předměty. Tvoří výrobky z keramické hlíny a vosku. Vnáší do procesu vlastní tvořivý potenciál, který je učitelem podporován a rozvíjen.	Poznávání, sběr, sušení a uchovávání přírodnin. Dekorativní předměty a pravidelná výzdoba školních prostor. Dárkové předměty. Výtvarné vyjádření za použití přírodnin a barev. Landart z přírodnin v blízkém okolí. Sběr bylin a vaření čaje. Využití bylin v domácnosti (aroma byliny, kuchyňské byliny..).	Estetika Práce v domácnosti Výtvarná výchova
Práce s textilem	Žák má osvojenou techniku základních stehů, umí přišíť knoflík a poutko. Poradí si s jednoduchou opravou prádla. Zkouší si jednoduché barvení, batiku a malbu na hedvábí, plátno i jiný druh textilu. Učí se žehlit jednoduché části oděvu a dodržuje bezpečnost práce s elektrospotřebičem.	Základní stehy a přišívání knoflíku. Přišívání poutka a jednoduchá oprava oděvu. Jednoduché výrobky s textilu. Práce s bavlnkami, přízemi a podobným textilním materiálem. Základy tkaní. Žehlení prádla. Batika.	Rodinná výchova Práce v domácnosti

		Barvení látek a malba na textil. Základní prostírání a výzdoba tabule.	
Práce na zahradě	Žák zvládá jednoduché práce na školním pozemku, především práce spojené s podzimní a zimní údržbou. Umí používat zahradnické nářadí a zná zásady bezpečného zacházení a údržbu.	Práce na školním pozemku a v jeho blízkém okolí. Zametání. Hrabání a úklid spadeného listí. Údržba květin. Práce na školních záhonech. Správná údržba a úklid zahradnického nářadí. Pokusy s pěstováním rostlin ve třídě i na zahradě. Pozorování živé přírody a její změny během roku.	Rodinná výchova Práce v domácnosti
Kombinované techniky	Žák pracuje s různými materiály a nástroji a vzájemně je kombinuje dle možností svých i možností školy.	Využití různých materiálů a výtvarných technik k možnému výtvarnému vyjádření na vybraná témata a příležitosti během roku.	Estetika Výtvarná výchova

5.8. Disponibilní dotace

5.8.1 Disponibilní dotace – Kreativní techniky

Předmět Kreativní techniky je součástí předmětu Výtvarná výchova

Týdenní hodinová dotace je 3 hodiny.

Předmět **Kreativní techniky** umožňuje estetické osvojování přírody a světa kolem nás prostřednictvím výtvarných činností. Učitel prostřednictvím učiva formuje osobnost žáků rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Vytváří citlivý vztah ke kráse, utváří estetický vztah k sobě a okolí a buduje tak sebedůvěru žáků. Rozvíjí schopnosti žáků, zvláště vnímání, fantazii, tvořivost, senzibilitu a umožňuje přirozené setkávání se s výtvarným uměním. Předmět vede k tomu, aby žáci používáním vhodných pracovních a výtvarných technik získali základy dovedností s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem žáka. Cíleně vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, k budoucímu pracovnímu zařazení a k uplatnění v dalším životě a integraci ve společnosti.

Rozmanitost technik a zvolená profilace školy upevňuje žáky ke zvládnutí zvolených činností, k vlastní sebedůvěře, k odpovědnosti k přidělené práci

Vyučovací předmět: Odborné činnosti – kreativní techniky			
Ročník: první, Praktická škola			
Téma:	Školní výstup - žák: by měl zvládnout	Učivo:	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Textilní výroba	- Tvorba dvou nebo vícebarevné batikované textilie (s pomocí učitele) a její následné využití k šití, tašky, kapsičky, polštářky, prostírání - Výroba prání, pohledů a PF	- Batika - Vosková batika - Kombinovné techniky	Vv, ČJ

Prostorová tvorba	- Vytváření keramických misek, květináčů, reliéfů a vánočních ozdob - Výroba sádrových forem - Vytlačování z formy – keramické kachlíky, betlémy, ozdoby	- Keramika	VV
Grafika	- Osvojení si základních grafických principů a s pomocí učitele tvorba grafických listů (pohledy, přání, PF, list do kalendáře)	- Tisk z hloubky - Tisk z výšky	VV, M, Čj
Práce se zbytkovým materiálem	- Výroba ručního papíru (případné vázání sešitů, knih, kalendářů) - Práce s hliníkem (závěsné mobily, cinkátka, šperky) - Práce se sklem, dřevem s plasty	- Ekologická výchova	Čj, Ruční práce
Práce s voskem	- S dopomocí výroba a odlévání svíček, modelování a vykrajování z vosku		VV
Práce na školní zahradě	- Pomocné práce na školní zahradě a statku - Spoluúčast na údržbě zookoutku na školním statku - Utváření pozitivního vztahu k rostlinám, zvířatům v přírodě	- Pěstitelství - Chovatelská	Literatura, Ruční práce, Rodinná výchova
Běžné denní činnosti	- Podpora samostatnosti při běžných denních činnostech – oblékání, úklid, hygiena, stolování, komunikace s ostatními... - Nácvik nakupování a orientace v blízkém okolí školy (ve městě)	- Sebeobsluha	Rodinná výchova, Občanská výchova, M

5.8.2 Disponibilní hodina – Estetika

Předmět Estetika je vyučován v časové dotaci 1 hodina týdně. Svým obsahem navazuje na učivo esteticko-výchovných předmětů Výtvarné, Hudební, Dramatické, Literární. Je zaměřen na rozvíjení fantazie, tvořivosti, na hledání krásy v umění. Podněcuje zájem o mimoumělecké esteticko.

Učení je realizováno přímým prožitkem, vlastní zkušeností a zahrnuje poznatky o dějinách kultury a o výrazových prostředcích jednotlivých druhů umění a užitého umění. Metody a formy práce tohoto předmětu jsou zaměřeny na kooperativní učení, prožitkové učení, integrované učení hrou a činnostmi.

Škola: Základní a střední škola Pomněnka Šumperk, o.p.s. Třída: Praktická škola jednoletá Ročník: 1. Předmět: Estetika			
Téma:	Školní výstup – žák (podle svých možností):	Učivo:	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy:
Kultura kolem nás	Žák se průběžně seznamuje s aktuálním kulturním děním, orientuje se v rámci kulturních institucí, vyhledává aktuality v tisku, na internetu, na plakátech, navštěvuje výstavy a expozice	Možnosti trávení volného času, kulturní instituce, orientace v obci, práce s textem-tisk, vyhledávání informací, pravidelné návštěvy galerií a muzeí	Jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie, Výtvarná výchova
Od pravěku po současnost	Žák opakuje znalosti z předchozích ročníků, setkává se s historií v rámci procházek a návštěv kulturních institucí, aplikuje své znalosti ve výtvarné tvorbě	Pravěk, středověk, novověk a moderní doba v našem městě a blízkém okolí, opakování základních pojmů a znalostí	Čtení s porozuměním, Výtvarná výchova
Současné umělecké směry	Žák se seznamuje s různorodostí v současném umění, srovnává s uměním klasickým, pokouší se sám výtvarně tvořit	Návštěva Muzea umění v Olomouci, seznámení se současnými uměleckými směry	Výtvarná výchova
Dramatická	Žák by měl:	Organizace, bezpečnost	Jazyková

výchova	- zvládnout a vyjádřit své emoce, napodobit emoce druhých, - zvládnout pravidla verbální a neverbální komunikace, obohacovat slovní zásobu, - rozvíjet schopnost soustředění a pozornosti, - koordinovat své pohyby v rámci skupinových činností, - koncentrovat se na skupinovou činnost, pozorovat a reagovat na své spolužáky při cvičeních a hrách	a hygiena dramatické výchovy Psychosomatické dovednosti Práce s dechem, správné tvoření hlasu Držení těla, ovládání těla Verbální a neverbální komunikace Dramatická situace Zařazení situací v časovém sledu Herní dovednosti Vstup do role, typová postava Činoherní a loutkářské postřehy	komunikace, čtení s porozuměním, společenskovední základy

6. Časový rozvrh vyučovacích hodin a přestávek

1. vyučovací hodina		8:10 - 8:55
Malá přestávka	5 min.	8:55 – 9:00
2. vyučovací hodina		9:00 – 9:45
Velká přestávka	15 min.	9:45 – 10:00
3. vyučovací hodina		10:00 – 10:45
Malá přestávka	5 min.	10:45 – 10:50
4. vyučovací hodina		10:50 – 11:35
Malá přestávka	10 min.	11:35 – 11:45
5. vyučovací hodina		11:45 – 12:30
Malá přestávka	5 min.	12:30 – 12:35
6. vyučovací hodina		12:35 - 13:20

Pedagog v průběhu vyučovacího procesu dodržuje výše uvedenou tabulku. Dle potřeby vycházející z průběhu vyučování nebo potřeb žáků může hodiny spojit nebo zkrátit a prokládat přestávkami.

7 Hodnocení a autoevaluace školy

7.1 Zásady průběžného hodnocení

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Při hodnocení a klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k uděleným opatřením k posílení kázně pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové) ,didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky,
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Žák školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a

praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,

- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací nebo slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí. Hodnocení žáka v odborných předmětech, které stanoví rámcový vzdělávací program v uměleckých oborech, se uskutečňuje po vykonání komisionální zkoušky.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou

měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze 2 povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku.

Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.

V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné střední škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

a) 1 - výborný,

- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a).“

Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn (§ 67 odst. 2 zákona č.561/2004 Sb.), uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo (uvolněn(a)).

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá dosažená úroveň vzdělání žáka ve vztahu ke stanoveným cílům vzdělávání a k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům.

V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí stupni hodnocení:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a).
- d) nehodnocen(a)

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 - chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré. V oborech vzdělání skupiny 82 Umění, užité umění se dále vyžaduje v odborných předmětech, které stanoví rámcový vzdělávací program, prospěch 1 - výborný.

Žák prospěl, není-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 - nedostatečný.

Žák neprospěl, je-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí (§ 69 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb.).

Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu (§ 69 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb.).

7.2 Autoevaluace školy

Evaluační činnosti

Evaluační (sebeevaluační) činnosti tvoří nedílnou a svým způsobem permanentně probíhající součást práce školy. Pro přehlednost můžeme tyto činnosti rozdělit do několika skupin :

A. Hodnocení dlouhodobých plánů, záměrů, cílů

Znamená to neustále zvažovat podobu koncepce školy, které prvky vyřadit jako neúčinné, které naopak přidat jako potřebné nebo alespoň vhodné.

Velká pozornost je věnována klimatu školy. Pro vyhodnocování tohoto bodu platí především tato kritéria :

Identifikují se žáci a personál se školou.

Je přijímání rodičů a návštěvníků vstřícné ?

Hraje vedení školy pozitivní úlohu při budování dobré atmosféry ve škole ?

Charakterizuje práci školy na všech stupních smysl pro spravedlivost ?

Je morálka žáků a personálu vysoká?

Jsou dobré vztahy mezi pracovníky, mezi pracovníky a žáky a mezi žáky navzájem ? Jsou žáci a učitelé více spolupracovníky nebo nepřáteli ?

Jsou požadavky pracovníků na kázeň žáků (ale i vlastní) patřičně vysoké, ale přiměřené ?

Je oceňována důležitost udělování pochval a odměn ?

Je prostředí školy příjemné ?

Je prostředí školy bezpečné ?

B. Hodnocení krátkodobých (ročních) plánů

Koncepce tvoří pevnou podobu školy a její změny nebývají tak časté. Roční plány se týkají hlavně toho, v čem je třeba stávající prvky koncepce zlepšovat – od změn radikálnějších po pouhé kosmetické úpravy. Cílem je zbavit se všeho, co práci spíše narušuje, brzdí a dosáhnout opaku. Toto hodnocení je prováděno pravidelně za školní rok.

C. Hodnocení pedagogických pracovníků

Každý pracovník musí dostat tvůrčí prostor pro své uplatnění. Iniciativa, tvořivost, kreativita jednotlivých pracovníků, to je základní stavební kámen pro úspěšnou práci. Pro hodnocení platí tato kritéria :

I. Standard

A. Výuková oblast : a) hospitace (metody práce korespondující s hlavními cíli, nápaditost)

b) klasifikace a hodnocení žáků

c) rozbor žakovských prací (sešity, výkresy, výrobky ...)

B. Výchovná oblast : a) přístup k dětem, obětavost, autorita

b) respektování poruch učení

c) dbání na vnitřní řád (mj. i dozory)

d) spolupráce se školním vysíláním a časopisem

e) prostředí (pořádek, výzdoba)

C. Administrativa : a) úroveň dokumentace (přesnost, včasnost)

b) včasnost a přesnost termínu úkolů

D. Organizace školy : Praktická škola jednoletá

E. Jednání s rodiči

F. Třídní učitel : a) vztahy v kolektivu třídy, ovlivňování, prevence problémů

b) fungování vnitřního řádu školy

c) vzhled třídy

d) úroveň čtvrtletního a pololetního hodnocení třídy

e) sledování zdravotního stavu

f) individuální (neoficiální) dokumentace třídního učitele

g) oficiální dokumentace třídního učitele

G. Vztahy na pracovišti

Cíle a kritéria autoevaluace

Cíle a hodnoty, které si škola klade před sebe, vytvářejí její obraz ovlivňující pověst školy na veřejnosti a prezentují její kvalitu. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – informace o tom, jak ŠVP podporuje práci učitelů, jaké je prostředí, v němž je realizována výuka, atd. Účelem je zjistit aktuální informace, které budou využity jako zpětná vazba, jejímž prostřednictvím je zefektivňován proces výuky, zkvalitnění školního vzdělávacího programu a utváření klíčových kompetencí žáků.

Kritéria jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (rámcový plán práce pro každý školní rok).

Oblasti autoevaluace

1. Podmínky ke vzdělávání (materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání)
2. Průběh vzdělávání
3. Školní klima (podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, s kmenovou školou, se zdravotnickým personálem; vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání)
4. Výsledky vzdělávání žáků
5. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
6. Úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům, soulad ŠVP s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Nástroje evaluace

1. rozbor pedagogické dokumentace
2. ankety a dotazníky pro žáky, učitele, rodiče, kmenové školy
3. rozhovory s učiteli, rodiči
4. hospitace

7.3 Časové rozvržení evaluační činnosti

Hospitační činnost – v průběhu celého školního roku (plán hospitační a kontrolní činnosti)

Sebehodnocení práce pedagogů a jejich hodnocení zástupce ředitele školy.

Evaluační školy

Oblasti evaluace	cíle	kritéria	nástroje	Časové rozvržení
<u>Podmínky ke vzdělávání</u>				
Prostorové podmínky	Zlepšení vybavení školy, jejího vzhledu, zabezpečení prostor ke vzdělávání	Počet žáků x učeben, kabinet, odpočinkové koutky, šatna žáků		celoročně
Materiální podmínky	Počítače, hřiště, zavedení interaktivní výuky, možnost realizace výuky dle nových trendů	Pomůcky, vybavenost tříd	Rozhovory s učiteli	Září - říjen, doplnění v průběhu roku
Personální podmínky	Kvalifikovaný, aprobovaný sbor, vzdělávání v DVPP	Kvalifikace učitelů	plán	Srpen - září
BOZP a hygiena	Bezpečná škola	Odpovídající revize, zabezpečení dozorů	Kontrola BOZP, rozbor úrazů	Prosinec - leden
Průběh vzdělávání				
Vyučovací proces	Soulad ŠVP a RVP, soulad ŠVP s jeho realizací	Plnění ŠVP, klima školy, důraz na kompetence	Hospitace, vzájemné naslechy, rozbor y	V průběhu roku
Výlety a exkurze	Použití jiných forem vyučování	Výlety, exkurze v souladu s ŠVP	Kontrola, soulad s plánováním	Dle plánu školy
Plavání	Soulad s ŠVP, nabídka výuky TV jinými formami	Kondiční, sociální zdatnost	Kontrola, soulad s plánováním	Květen
Školy v přírodě	Stmelování kolektivů, posilování sociálních kompetencí	Atmosféra ve škole	Pozorování, rozbor y	Říjen
Akce školy	Vytváření image školy, jiné formy vzdělávání	Úspěšnost akce, její soulad s cíli ŠVP	Vyhodnocení, rozbor y, zpětné vazby	V průběhu roku
Žáci se zdravotním postižením	Umožnit žákům rozvíjet jejich schopnosti a	Rozvoj žákovy osobnosti	Rozhovory s třídními učiteli,	Celoročně

	dovednosti		Výchovnými poradci, rodiči	
Klima školy	Spokojenost žáků ve škole	Spokojený žák	Pozorování, rozhovory, dotazníky	Celoročně
<u>Výsledky vzdělávání</u>				
Účast a umístění v soutěžích	Účast žáků na soutěžích	Zapojení žáků	Rozbor účasti	Celoročně
hodnocení	Objektivní a motivační hodnocení		Porady, rozhovory s žáky, rodiči	Leden, Červen a průběh roku
Řízení školy				
Personalistika	Zabezpečení kvalifikovaného sboru	Kvalifikovanost učitelů	Plán DVPP	Srpen - září
Vnitřní předpisy	Úplnost a správnost dokumentace, vnitřní předpisy odpovídající legislativě	Předpisy odpovídající legislativě	kontrola	Září
Plány	Dosažení stanovených cílů, odstranění nahodilosti v řízení školy	Plány práce a plány jednotlivých činností	Kontrola plánů	Září
Kontrolní činnost	Plnění výchovně vzdělávacích cílů, správnost a účelnost nakládání s prostředky	Dosažené kompetence Funkující škola	Hospitace, násled- ch, ukázkové hodiny-rozborů	V průběhu roku
Řešení stížností	Prošetření stížností a náprava případných nedostatků či pochybení	stížnosti	Rozhovory,	Dle potřeby
Organizační zabezpečení	Zabezpečení školy s jednoznačně stanovenými kompetencemi jednotlivých pracovníků	Funkční sekce	Inventury Hospitace pozorování	Září
<u>Úroveň výsledků práce školy</u>				
Umístění absolventů	Umístění žáků odpovídající jejich schopnostem	Přijatý žák	Zpráva výchovného poradce	Duben

Obraz školy	Dobrá pověst školy na veřejnosti	Přijímání žáků Spokojenost rodičů Spokojenost zřizovatele	Rozbor zápisu Dotazníky pro rodiče	V průběhu roku
Zápis	Zajistit naplněnost tříd	Počet zapsaných žáků	porovnání	Únor
Další akce školy	Zlepšení obrazu školy Prezentace žáků Zviditelnění školy	Povedená akce	Vyhodnocení akce, zpětná vazba	Celoročně
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči				
Školská rada	Vzájemná informovanost vedení školy, zřizovatele a rodičů	Schůze ŠR	Zápisy ŠR	Dle harmonogramu
Zájmové útvary	Rozvíjet kompetence žáků dle jejich zájmů Trávení volného času	Kvalitně vedený zájmový útvar	Naplněnost Hospitace Rozhovory se žáky	Září
Třídní schůzky	Informace rodičům o jejich dětech Zpětná vazba	Fungující spolupráce rodiny a školy	rozhovory	Celoročně
Web	Informace veřejnosti o životě školy	aktualizace	kontrola	Fáze tvorby – dokončení červen 2011
SPC Mohelnice SPC Olomouc	Pomoc při řešení vzdělávacích potřeb žáka	Pojmenování, řešení problému, pomoc při odstranění	Zpráva psychologa Zpráva speciálního pedagoga Pohovor s rodiči	Celoročně
Výchovný poradce	Pomáhat při řešení výchovných či vzdělávacích problémů, pomoc při profesionální orientaci	Řešené a vyřešené problémy, umístění žáků	Rozhovory zprávy	Listopad - Únor
Prevence rizikového chování	Minimalizace výskytu soc.patologických jevů ve škole, informovanost rodičů, žáků, pedagogů školy o jednotlivých jevech	Akce vedoucí k minimalizaci řešení problémů ve spolupráci s rodiči, kurátory, městským odborem	Kontrola plánů Besedy Semináře Projekty	Celoročně